

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
PRIIT RIKAMÄE
της 10ης Μαρτίου 2022¹

Υπόθεση C-7/21

LKW WALTER Internationale Transportorganisation AG

**κατά
CB,
DF,
GH**

[αίτηση του Bezirksgericht Bleiburg
(ειρηνοδικείου Bleiburg, Αυστρία)
για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως]

«Προδικαστική παραπομπή – Διεθνής δικαιοδοσία και εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις – Επίδοση και κοινοποίηση δικαστικών και εξωδίκων πράξεων – Κανονισμός (ΕΚ) 1393/2007 – Άρθρο 8 – Κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012 – Άρθρο 45, παράγραφος 1, στοιχείο β', και άρθρο 46 – Διαταγή εκτέλεσης εκδοθείσα σε κράτος μέλος και κοινοποιηθείσα σε άλλο κράτος μέλος μόνο στη γλώσσα του πρώτου κράτους μέλους – Νομοθεσία του πρώτου κράτους μέλους προβλέπουσα προθεσμία οκτώ ημερών για την άσκηση ανακοπής κατά της εν λόγω διαταγής – Δικαίωμα σε δίκαιη δίκη – Άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης»

I. Εισαγωγή

1. Αντικείμενο της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως που υπέβαλε το Bezirksgericht Bleiburg (ειρηνοδικείο Bleiburg, Αυστρία), βάσει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, είναι η ερμηνεία του άρθρου 18, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, του άρθρου 8 του κανονισμού (ΕΚ) 1393/2007² και των άρθρων 36 και 39 του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012³, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης) και με το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ.

2. Η υπό κρίση αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ, αφενός, της LKW Walter Internationale Transportorganisation AG (στο εξής: ενάγουσα) και, αφετέρου, των CB κ.λπ. (στο εξής: εναγόμενοι), τριών εταιρών αυστριακής δικηγορικής εταιρίας που εκπροσώπησε

¹ Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γαλλική.

² Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επίδοσης και κοινοποίησης στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις («επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων») και κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1348/2000 του Συμβουλίου (ΕΕ 2007, L 324, σ. 79).

³ Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2012, L 351, σ. 1).

την ενάγουσα στο πλαίσιο διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης στη Σλοβενία. Δεδομένου ότι οι εναγόμενοι δεν άσκησαν ανακοπή κατά διαταγής εκτέλεσης, κοινοποιηθείσας στην ενάγουσα, εντός της οκταήμερης προθεσμίας που προβλέπεται από τη σλοβενική νομοθεσία, η εν λόγω διαταγή κατέστη απρόσβλητη και εκτελεστή και, επομένως, η ενάγουσα αναγκάστηκε να καταβάλει το ποσό της απαίτησης που αναγνωρίστηκε με την προμνησθείσα διαταγή. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η ενάγουσα άσκησε αγωγή κατά των εναγομένων ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, υποστηρίζοντας ότι οι εναγόμενοι ευθύνονταν, ως δικηγόροι, για την απόρριψη από τα σλοβενικά δικαστήρια της ανακοπής που άσκησαν εκπρόθεσμα. Επί της βάσης αυτής, η ενάγουσα ζήτησε την επιστροφή του ποσού που υποχρεώθηκε να καταβάλει στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτέλεσης. Προς στήριξη της άμυνάς τους, οι εναγόμενοι υποστηρίζουν ότι η επίμαχη σλοβενική νομοθεσία δεν συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης διότι δεν διασφαλίζει αποτελεσματικό σεβασμό των δικαιωμάτων άμυνας του παραλήπτη δικαστικής πράξης. Επιπλέον, οι εναγόμενοι θεωρούν ότι η εν λόγω νομοθεσία εισάγει δυσμενή διάκριση καθόσον παρέχει, κατ' αυτούς, τη δυνατότητα σε πρόσωπα εγκατεστημένα στη Σλοβενία να αντλούν αθέμιτα οφέλη από τις ιδιαιτερότητες της εν λόγω νομοθεσίας σε σχέση με πρόσωπα εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη.

3. Η υπό κρίση υπόθεση παρέχει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να αναπτύξει τη νομολογία του σχετικά με τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις και, ειδικότερα, όσον αφορά τη διαβίβαση δικαστικών και εξωδίκων πράξεων οι οποίες πρέπει να κοινοποιηθούν σε άλλο κράτος μέλος. Το Δικαστήριο θα πρέπει να ερμηνεύσει τους προμνησθέντες κανονισμούς κατά τρόπο ώστε να επιτυγχάνονται οι σκοποί που αυτοί επιδιώκουν, ήτοι η βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ταχύτητας των ένδικων διαδικασιών και η διασφάλιση της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, χωρίς να αποδυναμώνεται ο αποτελεσματικός σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας που έχουν οι παραλήπτες των επίμαχων δικαστικών πράξεων⁴. Δεδομένου ότι οι εν λόγω κανονισμοί δεν κατατείνουν στην ομοιομορφία του αστικού δικονομικού δικαίου στο σύνολό του, αλλά στηρίζονται στις διαδικασίες που έχουν ήδη θεσπίσει τα κράτη μέλη δυνάμει της δικονομικής αυτονομίας τους προκειμένου να διασφαλίζεται η διαβίβαση των δικαστικών και εξωδίκων πράξεων στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης⁵, το Δικαστήριο καλείται να εξετάσει αν η επίμαχη σλοβενική νομοθεσία συνάδει με τις απαιτήσεις που επιβάλλει το δίκαιο της Ένωσης.

⁴ Η Ι., Reig Fabado, «Los documentos privados y el reglamento 1393/2007 de notificaciones y traslado», *Cuadernos de Derecho Transnacional*, τόμος 9, αριθ. 2, Οκτώβριος 2017, σ. 678, αναφέρει ότι, παρότι αποτελεί μέσο δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις το οποίο διασφαλίζει την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και συμβάλλει στην εγκαθίδρυση χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης εντός της Ένωσης, ο κανονισμός 1393/2007 αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην πραγματική δικαστική προστασία του παραλήπτη δικαστικής πράξης.

⁵ Αποφάσεις της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, *Alpha Bank Cyprus* (C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψη 71), και της 7ης Μαΐου 2020, *Parking και Interplastics* (C-267/19 και C-323/19, EU:C:2020:351, σκέψη 48).

II. Το νομικό πλαίσιο

A. Το δίκαιο της Ένωσης

1. Ο κανονισμός 1393/2007

4. Με τίτλο «Άρνηση παραλαβής της πράξης», το άρθρο 8 του κανονισμού 1393/2007 ορίζει τα εξής:

«1. Η υπηρεσία παραλαβής ενημερώνει τον παραλήπτη, μέσω της έντυπης βεβαίωσης που εμφανίζεται στο παράρτημα II, ότι μπορεί να αρνηθεί την παραλαβή κατά τη χρονική στιγμή της επίδοσης ή κοινοποίησης ή μπορεί να επιστρέψει την πράξη στην υπηρεσία παραλαβής εντός μιας εβδομάδας, εφόσον η πράξη που επιδίδεται ή κοινοποιείται δεν έχει συνταχθεί ή δεν συνοδεύεται από μετάφραση σε μία από τις ακόλουθες γλώσσες:

- α) σε γλώσσα την οποία ο παραλήπτης κατανοεί, ή
- β) στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους παραλαβής ή, εάν αυτό το κράτος έχει περισσότερες επίσημες γλώσσες, στην επίσημη ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του τόπου όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση ή η κοινοποίηση.

2. Εάν η υπηρεσία παραλαβής πληροφορηθεί ότι ο παραλήπτης αρνήθηκε να παραλάβει την πράξη σύμφωνα με την παράγραφο 1, ενημερώνει αμέσως την υπηρεσία διαβίβασης [...] και επιστρέφει την αίτηση και τις πράξεις των οποίων ζητείται η μετάφραση.

3. Εάν ο παραλήπτης αρνήθηκε να παραλάβει την πράξη βάσει της παραγράφου 1, τούτο μπορεί να θεραπευθεί μέσω της επίδοσης και κοινοποίησης στον παραλήπτη, βάσει του παρόντος κανονισμού, της πράξης συνοδευόμενης από μετάφραση σε μια από τις γλώσσες που προβλέπονται στην παράγραφο 1. Στην περίπτωση αυτή, η ημερομηνία επίδοσης ή κοινοποίησης της πράξης είναι η ημερομηνία κατά την οποία η πράξη, συνοδευόμενη από μετάφραση, επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους παραλαβής. Όταν όμως, σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους, μια πράξη πρέπει να επιδοθεί ή να κοινοποιηθεί εντός τακτής προθεσμίας, λαμβάνεται υπόψη για τον αιτούντα η ημερομηνία επίδοσης ή κοινοποίησης του πρωτοτύπου της πράξης, όπως καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 2.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 εφαρμόζονται και στους τρόπους διαβίβασης και επίδοσης ή κοινοποίησης δικαστικών πράξεων που προβλέπονται στο τμήμα 2.

5. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, [...] η αρχή ή το πρόσωπο όταν η επίδοση ή η κοινοποίηση πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 14, ενημερών[ει] τον παραλήπτη ότι μπορεί να αρνηθεί να παραλάβει την πράξη και ότι κάθε πράξη για την οποία υπάρχει άρνηση παραλαβής πρέπει να αποσταλεί στους συγκεκριμένους υπαλλήλους, αρχή ή πρόσωπο, αντιστοίχως.»

5. Το άρθρο 9 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Ημερομηνία επίδοσης ή κοινοποίησης», προβλέπει τα εξής:

«1. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 8, η ημερομηνία της επίδοσης ή της κοινοποίησης μιας πράξης, βάσει του άρθρου 7, είναι η ημερομηνία κατά την οποία η πράξη επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους παραλαβής.

2. Όταν όμως, σύμφωνα με το δίκαιο κράτους μέλους, μια πράξη πρέπει να επιδοθεί ή να κοινοποιηθεί εντός τακτής προθεσμίας, λαμβάνεται υπόψη για τον αιτούντα η ημερομηνία που καθορίζεται από το δίκαιο του κράτους αυτού.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 εφαρμόζονται στους τρόπους διαβίβασης και επίδοσης ή κοινοποίησης δικαστικών πράξεων που προβλέπονται στο τμήμα 2.»

6. Στο παράρτημα I του εν λόγω κανονισμού περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, βεβαίωση επίδοσης ή κοινοποίησης ή μη επίδοσης ή κοινοποίησης των πράξεων, στο σημείο 12.3 της οποίας επισημαίνονται τα εξής:

«Ο παραλήπτης της πράξης ενημερώθηκε γραπτά ότι μπορεί να αρνηθεί να την παραλάβει, εάν δεν έχει συνταχθεί ή δεν συνοδεύεται από μετάφραση σε γλώσσα την οποία κατανοεί ή στην επίσημη γλώσσα ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του τόπου επίδοσης ή κοινοποίησης.»

7. Το τυποποιημένο έντυπο, με τίτλο «Ενημέρωση του παραλήπτη για το δικαίωμά του να αρνηθεί την παραλαβή της πράξης», το οποίο εμφανίζεται στο παράρτημα II του ίδιου κανονισμού, περιλαμβάνει την ακόλουθη μνεία η οποία απευθύνεται στον παραλήπτη της πράξης:

«Έχετε δικαίωμα να αρνηθείτε την παραλαβή της πράξης εφόσον δεν είναι συνταγμένη ή δεν συνοδεύεται από μετάφραση σε γλώσσα την οποία κατανοείτε ή στην επίσημη γλώσσα ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του τόπου επίδοσης ή κοινοποίησης.

Εάν επιθυμείτε να ασκήσετε αυτό το δικαίωμα, πρέπει είτε να δηλώσετε την άρνηση παραλαβής κατά τη χρονική στιγμή της επίδοσης ή κοινοποίησης απευθείας στο πρόσωπο που επιδίδει ή κοινοποιεί την πράξη, είτε να την επιστρέψετε εντός μίας εβδομάδας στη διεύθυνση που αναφέρεται κατωτέρω, δηλώνοντας ότι αρνείστε την παραλαβή της.»

8. Το τυποποιημένο αυτό έντυπο περιλαμβάνει επίσης «δήλωση του παραλήπτη» την οποία, σε περίπτωση που ο παραλήπτης αρνείται να παραλάβει την εν λόγω πράξη, καλείται να υπογράψει και έχει ως εξής:

«Ο κάτωθι υπογεγραμμένος αρνούμαι να παραλάβω την πράξη διότι δεν είναι συνταγμένη ή δεν συνοδεύεται από μετάφραση σε γλώσσα την οποία κατανοώ ή στην επίσημη γλώσσα ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του τόπου επίδοσης ή κοινοποίησης.»

9. Τέλος, το εν λόγω τυποποιημένο έντυπο προβλέπει ότι, στην περίπτωση αυτή, ο παραλήπτης οφείλει να υποδείξει τη γλώσσα ή τις γλώσσες τις οποίες κατανοεί, μεταξύ των επισήμων γλωσσών της Ένωσης.

10. Ο κανονισμός 1393/2007 καταργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2020/1784⁶, ο οποίος όμως εφαρμόζεται μόνον από 1ης Ιουλίου 2022.

2. Ο κανονισμός 1215/2012

11. Στο τμήμα 1, με τίτλο «Αναγνώριση», του κεφαλαίου III, που φέρει τον τίτλο «Αναγνώριση και εκτέλεση», το άρθρο 36, παράγραφος 1, του κανονισμού 1215/2012 διαλαμβάνει τα εξής:

«Απόφαση η οποία έχει εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζεται στα υπόλοιπα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται ειδική διαδικασία.»

12. Στο τιτλοφορούμενο «Εκτέλεση» τμήμα 2 του ίδιου κεφαλαίου III περιλαμβάνεται, μεταξύ άλλων, το άρθρο 39 το οποίο ορίζει τα ακόλουθα:

«Απόφαση η οποία έχει εκδοθεί σε ένα κράτος μέλος και είναι εκτελεστή σε αυτό το κράτος μέλος είναι ομοίως εκτελεστή στα υπόλοιπα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται κήρυξη εκτελεστότητας.»

13. Το τμήμα 3, με τίτλο «Άρνηση αναγνώρισης και εκτέλεσης», του εν λόγω κεφαλαίου III περιλαμβάνει το υποτμήμα 1, που φέρει τον τίτλο «Άρνηση αναγνώρισης», και το υποτμήμα 2, που φέρει τον τίτλο «Άρνηση εκτέλεσης».

14. Στο υποτμήμα 1, το άρθρο 45 ορίζει τα εξής:

«1. Με αίτηση κάθε ενδιαφερομένου, η αναγνώριση μιας απόφασης απορρίπτεται:

[...]

β) εάν η απόφαση εκδόθηκε ερήμην, εάν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν κοινοποιήθηκε ή δεν επιδόθηκε στον εναγόμενο εγκαίρως και κατά τρόπο που να του επιτρέψει να προετοιμάσει την υπεράσπισή του, εκτός αν ο εναγόμενος δεν προσέβαλε την απόφαση, ενώ είχε σχετικό δικαίωμα·

[...]».

15. Στο υποτμήμα 2, το άρθρο 46 προβλέπει τα εξής:

«Η εκτέλεση απόφασης απορρίπτεται κατόπιν αιτήσεως του καθ' ου ζητείται η εκτέλεση όταν συντρέχει ένας εκ των λόγων που αναφέρονται στο άρθρο 45.»

⁶ Κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2020, περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις («επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων») (ΕΕ 2020, L 405, σ. 40).

B. Το εθνικό δίκαιο

1. Το αυστριακό δίκαιο

16. Το άρθρο 1295 του Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch (αστικού κώδικα, στο εξής: ABGB) έχει ως εξής:

«(1) Όποιος ζημιώσει άλλον υπαίτια έχει υποχρέωση να τον αποζημιώσει· η ζημία μπορεί είτε να οφείλεται σε παράβαση συμβατικής υποχρέωσης είτε όχι.

(2) Όποιος, ενεργώντας κατά τρόπο αντίθετο προς τα χρηστά ήθη, προκαλεί εκ προθέσεως ζημία σε άλλον, φέρει επίσης τη σχετική ευθύνη, ωστόσο, εάν η ζημία προκλήθηκε στο πλαίσιο ασκήσεως δικαιώματος, ευθύνη θεμελιώνεται μόνον εάν η άσκηση του δικαιώματος αποσκοπούσε προδήλως στην πρόκληση ζημίας στο άλλο πρόσωπο.»

17. Κατά το άρθρο 1299 του ABGB:

«Όποιος ασκεί δημοσίως καθήκον, τέχνη ή επάγγελμα ή όποιος αναλαμβάνει αυτοβούλως τη διεκπεραίωση υποθέσεως η διαχείριση της οποίας απαιτεί καλλιτεχνικές γνώσεις ή ιδιαίτερες ικανότητες, αποδεικνύει εξ αυτού του γεγονότος ότι θεωρεί ότι διαθέτει τις αναγκαίες ικανότητες και τις απαιτούμενες καλλιτεχνικές γνώσεις, ευθυνόμενος, επομένως, για την έλλειψή τους. Εντούτοις, εάν το πρόσωπο που του ανέθεσε την υπόθεση γνώριζε την απειρία του ή όφειλε να τη γνωρίζει επιδεικνύοντας τη συνήθη επιμέλεια, το πρόσωπο αυτό φέρει επίσης ευθύνη.»

18. Κατά το άρθρο 1300 του ABGB:

«Ο εμπειρογνώμονας φέρει επίσης ευθύνη όταν παρέχει, κατά λάθος και έναντι αμοιβής, ζημιογόνες συμβουλές στους τομείς της τέχνης ή της επιστήμης του. Πλην της ανωτέρω περιπτώσεως, ο σύμβουλος ευθύνεται μόνο για τη ζημία που προκάλεσε εν γνώσει του σε άλλο πρόσωπο με την παροχή συμβουλής.»

2. Το σλοβενικό δίκαιο

19. Το άρθρο 9 του zakon o izvršbi in zavarovanju (νόμου περί των διαδικασιών εκτέλεσης, στο εξής: ZIZ), το οποίο αφορά τα μέσα ένδικης προστασίας και την κατά τόπον αρμοδιότητα του εφετείου σε σχέση με την αναγκαστική εκτέλεση βάσει εγγράφου που αποτελεί πλήρη απόδειξη, προβλέπει τα εξής:

«Εκτός εάν ο νόμος ορίζει άλλως, κατά της διαταγής πρωτοβάθμιου δικαστηρίου χωρεί έφεση. Το μέσο ένδικης προστασίας που μπορεί να ασκήσει ο οφειλέτης κατά διαταγής εκτέλεσης με την οποία γίνεται δεκτή η σχετική αίτηση είναι η ανακοπή.

Εκτός αντίθετης διάταξης του νόμου, η έφεση και η ανακοπή πρέπει να ασκούνται εντός προθεσμίας 8 ημερών από την επίδοση ή την κοινοποίηση της διαταγής του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου.

Το μέσο ένδικης προστασίας που ασκείται εμπροθέσμως και παραδεκτώς επιδίδεται ή κοινοποιείται στον αντίδικο προς αντίκρουση, εάν επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε σε αυτόν και η διαταγή του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου κατά της οποίας βάλλει το μέσο ένδικης προστασίας.

Κατά της απόφασης που εκδίδεται επί της ανακοπής χωρεί έφεση.

Εκτός εάν ο νόμος ορίζει άλλως, η έφεση και η ανακοπή δεν έχουν ανασταλτικό αποτέλεσμα.

Η απόφαση επί της εφέσεως είναι τελεσίδικη.

[...]»

20. Κατά το άρθρο 53 του ZIZ, το οποίο επιγράφεται «Η ανακοπή, μόνο μέσο ένδικης προστασίας του οφειλέτη»:

«Ο οφειλέτης μπορεί να ασκήσει ανακοπή κατά της διαταγής εκτελέσεως που εκδίδεται επί αιτήσεως αναγκαστικής εκτελέσεως, εκτός εάν αμφισβητεί την απόφαση μόνον ως προς τα δικαστικά έξοδα.

Η ανακοπή πρέπει να είναι αιτιολογημένη. Με το δικόγραφο της ανακοπής, ο οφειλέτης οφείλει να εκθέτει τα πραγματικά περιστατικά στα οποία θεμελιώνεται η ανακοπή και να προσκομίζει αποδείξεις, άλλως η ανακοπή λογίζεται μη αιτιολογημένη.

[...]»

21. Υπό τον τίτλο «Ανακοπή κατά διαταγής εκδοθείσας βάσει εγγράφου που αποτελεί πλήρη απόδειξη», το άρθρο 61 του ZIZ προβλέπει τα εξής:

«Η ανακοπή που ασκείται κατά της διαταγής εκτελέσεως η οποία εκδόθηκε βάσει εγγράφου που αποτελεί πλήρη απόδειξη διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 53 και 54 του παρόντος νόμου [...]

Εάν η ανακοπή της προηγούμενης παραγράφου βάλλει κατά του μέρους της διαταγής εκτελέσεως με το οποίο ο οφειλέτης διατάσσεται να καταβάλει την απαίτηση, η ανακοπή λογίζεται αιτιολογημένη εάν ο οφειλέτης εκθέτει τα πραγματικά περιστατικά στα οποία θεμελιώνει την ανακοπή του και προσκομίζει στοιχεία τα οποία αποδεικνύουν τα πραγματικά περιστατικά που εκτίθενται με το δικόγραφο της ανακοπής.

[...]»

III. Το ιστορικό της διαφοράς, η διαδικασία της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

22. Η ενάγουσα είναι εταιρία εγγεγραμμένη στο αυστριακό μητρώο εταιριών, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα της διεθνούς μεταφοράς εμπορευμάτων. Οι εναγόμενοι είναι εταίροι δικηγορικής εταιρίας με έδρα το Klagenfurt (Αυστρία), η οποία εκπροσώπησε την ενάγουσα στο πλαίσιο διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης στη Σλοβενία.

23. Στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας, η εταιρία Transport Gaj d.o.o. ζήτησε την κατάσχεση 25 απαιτήσεων της ενάγουσας έναντι διαφόρων σλοβενικών εταιριών. Στις 30 Οκτωβρίου 2019, το περιφερειακό δικαστήριο Λιουμπλιάνας (Σλοβενία) κοινοποίησε ταχυδρομικώς στην ενάγουσα

διαταγή εκτέλεσης στη σλοβενική γλώσσα, η οποία αφορούσε ποσό 17 610 ευρώ. Η εν λόγω διαταγή είχε εκδοθεί μόνο βάσει τιμολογίων και χωρίς να κληθεί προηγουμένως η ενάγουσα να υποβάλει παρατηρήσεις.

24. Η διαταγή διαβιβάστηκε στη νομική υπηρεσία της ενάγουσας, μέσω εσωτερικού ταχυδρομείου, μόλις στις 4 Νοεμβρίου 2019. Στις 5 Νοεμβρίου 2019, μετά από ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της ενάγουσας και των εναγομένων σχετικά με τη φύση και τις συνέπειες της κοινοποιηθείσας πράξης, η ενάγουσα ζήτησε από τους εναγομένους να ασκήσουν ανακοπή κατά της διαταγής εκτέλεσης. Στα έγγραφα που η ενάγουσα διαβίβασε στους εναγομένους περιλαμβανόταν φωτοαντίγραφο του φακέλου που καταδείκνυε ότι είχε όντως παραλάβει τη διαταγή εκτέλεσης στις 30 Οκτωβρίου 2019.

25. Στις 11 Νοεμβρίου 2019 οι εναγόμενοι άσκησαν ενώπιον του περιφερειακού δικαστηρίου Λιουμπλιάνας αιτιολογημένη ανακοπή κατά της εν λόγω διαταγής.

26. Στις 12 Νοεμβρίου 2019 οι εναγόμενοι κλήθηκαν από το εν λόγω δικαστήριο να καταβάλουν, εντός προθεσμίας οκτώ ημερών, τα έξοδα διαδικασίας ύψους 55 ευρώ, υποχρέωση προς την οποία συμμορφώθηκαν εμπρόθεσμα.

27. Με απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2019, το εν λόγω δικαστήριο απέρριψε ως εκπρόθεσμη την ασκηθείσα ως άνω ανακοπή, καθότι ασκήθηκε περισσότερες από οκτώ ημέρες από την κοινοποίηση της διαταγής εκτέλεσης.

28. Εν συνεχεία, οι εναγόμενοι άσκησαν, εξ ονόματος της ενάγουσας, ένδικο μέσο κατά της εν λόγω απόφασης, στο πλαίσιο της οποίας προέβαλαν τον αντισυνταγματικό χαρακτήρα της οκταήμερης προθεσμίας για την άσκηση ανακοπής και επισήμαναν ότι τόσο βραχεία προθεσμία αντέβαινε στο δίκαιο της Ένωσης. Το εφετείο του Maribor (Σλοβενία) απέρριψε το εν λόγω ένδικο μέσο. Η διαταγή εκτέλεσης κατέστη κατ' αυτόν τον τρόπο απρόσβλητη και εκτελεστή και, ως εκ τούτου, η ενάγουσα κατέβαλε το σύνολο του ποσού της απαίτησης.

29. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η ενάγουσα άσκησε αγωγή ενώπιον του ειρηνοδικείου Bleiburg κατά των εναγομένων, υποστηρίζοντας ότι ευθύνονται, ως δικηγόροι, για την απόρριψη από τα σλοβενικά δικαστήρια της ανακοπής που ασκήθηκε κατά της διαταγής εκτέλεσης και ζητώντας, επί της βάσεως αυτής, την επιστροφή του ποσού που είχε καταβάλει η ίδια στο πλαίσιο της διαδικασίας εκτέλεσης, ήτοι 22 168,09 ευρώ, το οποίο αντιστοιχεί στο ποσό της κύριας απαίτησης προσαυξημένο κατά τους τόκους και τα έξοδα της διαδικασίας.

30. Στις 10 Ιουλίου 2020, το εν λόγω δικαστήριο εξέδωσε διαταγή πληρωμής εις βάρος των εναγομένων για το σύνολο του ποσού της απαίτησης.

31. Οι εναγόμενοι άσκησαν ανακοπή κατά της εν λόγω διαταγής πληρωμής.

32. Προς στήριξη της άμυνάς τους, οι εναγόμενοι υποστηρίζουν ότι η οκταήμερη προθεσμία που προβλέπεται από τη σλοβενική νομοθεσία για την άσκηση ανακοπής κατά της διαταγής εκτέλεσης δεν συνάδει με το δίκαιο της Ένωσης, ειδικότερα δε με τα άρθρα 36 και 39 του κανονισμού 1215/2012, με το άρθρο 8 και με το άρθρο 19, παράγραφος 4, του κανονισμού 1393/2007, με το άρθρο 18, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ και με το άρθρο 47 του Χάρτη. Επιπλέον, οι εναγόμενοι διευκρινίζουν ότι οι πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα άρνησης της επίδοσης ή της κοινοποίησης της διαταγής εκτέλεσης, παρότι εσωκλείονταν στην επιστολή, στη γερμανική γλώσσα, βρίσκονταν μεταξύ των 12 σελίδων της διαταγής εκτέλεσης. Εξάλλου, η

εν λόγω διαταγή δεν είναι, κατά τους εναγομένους, εκτελεστή εκτός της Σλοβενίας, κατά την έννοια των άρθρων 36 και 39 του κανονισμού 1215/2012. Επομένως, το γεγονός ότι είναι εκτελεστή εντός του εν λόγω κράτους μέλους συνιστά δυσμενή διάκριση, κατά την έννοια του άρθρου 18, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ, εις βάρος της ενάγουσας, λόγω του τόπου στον οποίον βρίσκεται η εταιρική έδρα της.

33. Κατά το αιτούν δικαστήριο, η οκταήμερη προθεσμία που προβλέπεται από τη σλοβενική νομοθεσία για την άσκηση ανακοπής κατά διαταγής εκτέλεσης εκδοθείσας κατά το πέρας συνοπτικής διαδικασίας εκτέλεσης στην οποία η αίτηση για την έκδοσή της ασκείται ηλεκτρονικά βάσει εγγράφου που αποτελεί πλήρη απόδειξη –εν προκειμένω, βάσει τιμολογίων– θα μπορούσε να ενέχει τον κίνδυνο ο εναγόμενος να μην είναι σε θέση να ασκήσει εμπρόθεσμα αιτιολογημένη ανακοπή κατά της εν λόγω διαταγής εκτέλεσης. Ο εν λόγω κίνδυνος υφίσταται κατά μείζονα λόγο καθόσον ο εναγόμενος είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος. Επομένως, η εν λόγω προθεσμία ενδέχεται να αντιβαίνει στα άρθρα 36 και 39 του κανονισμού 1215/2012, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη. Εάν διαπιστωθεί τέτοια έλλειψη συμβατότητας, τα σλοβενικά δικαστήρια δεν έπρεπε να λάβουν υπόψη την εν λόγω προθεσμία κατά τη διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης. Στην περίπτωση αυτή, οι εναγόμενοι θα είχαν ασκήσει εμπρόθεσμα την ανακοπή.

34. Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 2018, Profi Credit Polska (C-176/17, EU:C:2018:711, στο εξής: απόφαση Profi Credit Polska), το Δικαστήριο έκρινε, σε σχέση με άλλα μέσα του δικαίου της Ένωσης, ότι προθεσμία δεκατεσσάρων ημερών για την άσκηση ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής που εκδόθηκε βάσει γραμματίου σε διαταγή, καθώς και οι δικονομικές προϋποθέσεις που προβλέπονταν, επί ποινή απαραδέκτου, για τον σκοπό αυτόν ενείχαν τον μη αμελητέο κίνδυνο ο καταναλωτής να μην μπορέσει να ασκήσει ανακοπή ή η ανακοπή να κριθεί απαράδεκτη.

35. Όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 8 του κανονισμού 1393/2007, το αιτούν δικαστήριο διατηρεί αμφιβολίες σχετικά με το χρονικό σημείο έναρξης της προθεσμίας για την άσκηση ανακοπής κατά της επιδοθείσας ή κοινοποιηθείσας πράξης. Συναφώς, εκτιμά ότι, προκειμένου να διαπιστωθεί αν το δικαίωμα ανακοπής ασκήθηκε εντός της προθεσμίας η οποία τάσσεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους που προέβη στην κοινοποίηση, πρέπει να αναμένεται η εκπνοή της προθεσμίας μίας εβδομάδας για την επιστροφή της κοινοποιηθείσας πράξης.

36. Το αιτούν δικαστήριο διατηρεί επίσης αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητα με το άρθρο 18 ΣΛΕΕ της προθεσμίας που προβλέπεται από τη σλοβενική νομοθεσία για την άσκηση ανακοπής κατά διαταγής εκτέλεσης, στο μέτρο που θεωρεί ότι η εν λόγω νομοθεσία θίγει περισσότερο τους εναγομένους που είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη μέλη, οι οποίοι υποχρεούνται να προβούν σε συμπληρωματικές ενέργειες σχετικές με τη μετάφραση των κοινοποιούμενων πράξεων.

37. Υπό τις συνθήκες αυτές, το Bezirksgericht Bleiburg (ειρηνοδικείο Bleiburg) αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1. Έχουν το άρθρο 36 και το άρθρο 39 του κανονισμού [1215/2012], σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του [Χάρτη] και με τις αρχές της αποτελεσματικότητας και της ισοδυναμίας (αρχή της καλόπιστης συνεργασίας κατά το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ), την έννοια ότι αντίκεινται σε εθνική ρύθμιση κράτους μέλους η οποία προβλέπει ως μοναδικό μέσο ένδικης

προστασίας κατά διαταγής εκτέλεσης, εκδοθείσας από δικαστήριο χωρίς προηγούμενη κατ' αντιμωλίαν διαδικασία και χωρίς εκτελεστό τίτλο, αλλά μόνον βάσει των ισχυρισμών του επισπεύδοντος διαδικίου, ανακοπή η οποία ασκείται εντός οκτώ ημερών στη γλώσσα του εν λόγω κράτους μέλους, ακόμη και όταν η διαταγή εκτέλεσης που επιδίδεται ή κοινοποιείται σε άλλο κράτος μέλος έχει συνταχθεί σε γλώσσα που δεν κατανοεί ο παραλήπτης, με αποτέλεσμα η ανακοπή που ασκείται μετά από δώδεκα ημέρες να απορρίπτεται ως εκπρόθεσμη;

2. Έχει το άρθρο 8 του κανονισμού [1393/2007], σε συνδυασμό με τις αρχές της αποτελεσματικότητας και της ισοδυναμίας, την έννοια ότι αντίκειται σε εθνικό μέτρο το οποίο προβλέπει ότι, συγχρόνως με την επίδοση ή κοινοποίηση της έντυπης βεβαιώσεως η οποία αναφέρεται στο παράρτημα II και αφορά την ενημέρωση του παραλήπτη για το δικαίωμά του να αρνηθεί την παραλαβή της πράξεως εντός προθεσμίας μίας εβδομάδας, άρχεται και η προθεσμία των οκτώ ημερών για την άσκηση του μέσου ένδικης προστασίας που προβλέπεται κατά της ταυτοχρόνως επιδιδόμενης ή κοινοποιούμενης διαταγής εκτέλεσης;
3. Έχει το άρθρο 18, παράγραφος 1, [ΣΛΕΕ] την έννοια ότι αντίκειται σε ρύθμιση κράτους μέλους η οποία προβλέπει ως μέσο ένδικης προστασίας κατά διαταγής αναγκαστικής εκτέλεσης την ανακοπή, η οποία πρέπει να ασκείται εντός οκτώ ημερών, προθεσμίας που ισχύει και στην περίπτωση που ο παραλήπτης της διαταγής εκτέλεσης είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος και η ως άνω διαταγή δεν έχει συνταχθεί ούτε στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους στο οποίο αυτή επιδίδεται ή κοινοποιείται ούτε σε γλώσσα που κατανοεί ο παραλήπτης της διαταγής;»

IV. Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου

38. Η από 6 Νοεμβρίου 2020 απόφαση περί παραπομπής περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 8 Ιανουαρίου 2021.

39. Οι διάδικοι της κύριας δίκης και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέβαλαν γραπτές παρατηρήσεις εντός της ταχθείσας προθεσμίας κατά το άρθρο 23 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

40. Δυνάμει του άρθρου 61, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Δικαστήριο ζήτησε, στις 9 Νοεμβρίου 2021, από τη Σλοβενική Κυβέρνηση να απαντήσει σε ορισμένες ερωτήσεις. Οι γραπτές απαντήσεις επί των εν λόγω ερωτήσεων υποβλήθηκαν εντός της ταχθείσας προθεσμίας.

41. Κατ' εφαρμογή του άρθρου 76, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Δικαστήριο αποφάσισε να μη διεξαχθεί επ' ακροατηρίου συζήτηση.

V. Νομική ανάλυση

A. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

42. Η κοινοποίηση του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου είναι καθοριστικής σημασίας στο πλαίσιο αστικής δίκης, καθότι από αυτήν εξαρτάται η ενημέρωση του εναγομένου. Στις διασυνοριακές ένδικες διαφορές, οι γλωσσικές διαφορές και η ποικιλία των δικονομικών

συστημάτων συνιστούν εμπόδια στην ορθή ενημέρωση του εναγομένου και, επομένως, στην αρχή της ισότητας των όπλων των διαδίκων. Έχοντας επίγνωση των προβλημάτων αυτών, ο νομοθέτης της Ένωσης ρύθμισε την κοινοποίηση των εισαγωγικών της δίκης εγγράφων προκειμένου να την καταστήσει πιο αποτελεσματική⁷. Επομένως, παρότι το δίκαιο της Ένωσης επιδιώκει να διασφαλίσει τη διαβίβαση των δικαστικών και εξωδίκων εγγράφων στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης βασιζόμενο σε ήδη θεσπισμένες από τα κράτη μέλη διαδικασίες, ορισμένες πτυχές αποτέλεσαν εντούτοις αντικείμενο ειδικής ομοιόμορφης ρύθμισης με σκοπό να δοθούν κατάλληλες λύσεις στα προαναφερθέντα προβλήματα⁸.

43. Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση του δικαιώματος άρνησης παραλαβής πράξης για λόγους που σχετίζονται με την ενδεχόμενη άγνοια της γλώσσας στην οποία έχουν συνταχθεί τα επίμαχα έγγραφα, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 8 του κανονισμού 1393/2007 και συνιστά πολύτιμο μηχανισμό διασφάλισης των δικαιωμάτων άμυνας του παραλήπτη. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να μνημονευθεί επίσης το δικαίωμα άρνησης της αναγνώρισης και της εκτέλεσης απόφασης, το οποίο προβλέπεται στα άρθρα 45 και 46 του κανονισμού 1215/2012, όταν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν έχει κοινοποιηθεί ή δεν έχει επιδοθεί στον εναγόμενο εγκαίρως και κατά τρόπο που να μπορεί να προετοιμάσει την υπεράσπισή του. Στο μέτρο που σκοπός των εν λόγω διατάξεων του παράγωγου δικαίου είναι να διασφαλίζεται η αποτελεσματική άμυνα του παραλήπτη δικαστικής πράξης⁹, θα πρέπει να ερμηνευθούν υπό το πρίσμα του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη. Η ενδεχόμενη σημασία της ερμηνείας του άρθρου 18 ΣΛΕΕ απορρέει από την αναγκαιότητα αντιμετώπισης των μειονεκτημάτων που συνδέονται με την ποικιλομορφία των εθνικών νομοθεσιών περί πολιτικής δικονομίας εντός της Ένωσης. Η ερμηνεία των εν λόγω διατάξεων αποτελεί το αντικείμενο των τριών προδικαστικών ερωτημάτων που υπέβαλε το αιτούν δικαστήριο.

44. Η αποτελεσματικότητα της άμυνας εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από τον χρόνο που διαθέτει ο εναγόμενος για να προβάλει την άμυνα αυτή, εξ ου και η αναγκαιότητα πρόβλεψης εύλογων προθεσμιών. Αυτό ακριβώς είναι το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται το ζήτημα της οκταήμερης προθεσμίας που προβλέπεται από τη σλοβενική νομοθεσία. Όπως επισημάνθηκε στην εισαγωγή των παρουσών προτάσεων¹⁰, απόκειται στο Δικαστήριο να διαπιστώσει αν η εν λόγω προθεσμία, καθώς και ο τρόπος υπολογισμού της, *πληρούν τις απαιτήσεις* που επιβάλλει η έννομη τάξη της Ένωσης¹¹. Στο μέτρο που το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα αφορά μόνον το ζήτημα του χρονικού σημείου έναρξης της προθεσμίας, ενώ το πρώτο αφορά επίσης τη διάρκεια της προθεσμίας, θεωρώ ότι πρέπει να εξεταστεί κατ' αρχάς το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα.

⁷ Βλ. Menétrey, S., και Richard, V., «Le silence du défendeur dans le procès international: paroles de droit judiciaire européen», *Les Cahiers de Droit*, τόμος 56, αριθ. 3-4, Σεπτέμβριος-Δεκέμβριος 2015, σ. 497.

⁸ Βλ. Gascón Inchausti, F., «Service of proceedings on the defendant as a safeguard of fairness in civil proceedings: in search of minimum standards from EU legislation and European case-law», *Journal of Private International Law*, τόμος 13, 2017, αριθ. 3, σ. 511.

⁹ Το Δικαστήριο έχει επισημάνει ότι «πρέπει να διασφαλίζεται όχι μόνον ότι ο παραλήπτης πράξεως όντως *παραλαμβάνει* την επίμαχη πράξη, αλλά και ότι αυτός είναι σε θέση να *πληροφορηθεί* και να *κατανοήσει* πραγματικά και πλήρως το νόημα και το περιεχόμενο του ενδίκου βοηθήματος που έχει ασκηθεί σε βάρος του στην αλλοδαπή, ώστε να μπορεί να προετοιμάσει την άμυνά του λυσιτελώς και να προβάλει τα δικαιώματά του στο κράτος μέλος προέλευσης» [βλ. αποφάσεις της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, *Alpha Bank Cyprus* (C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψη 32), και της 6ης Σεπτεμβρίου 2018, *Catlin Europe* (C-21/17, EU:C:2018:675, σκέψη 34)]. Η υπογράμμιση δική μου.

¹⁰ Βλ. σημείο 3 των παρουσών προτάσεων.

¹¹ Ο A., Martínez Santos, «Protección efectiva de los derechos del consumidor, acceso a la justicia y control judicial de las cláusulas abusivas en el juicio cambiario: a propósito de un pronunciamiento reciente del Tribunal de Justicia de la Unión Europea», *Revista Española de Derecho Europeo*, αριθ. 71, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2019, σ. 122, παρατηρεί ότι η νομολογία του Δικαστηρίου επαναπροσδιόρισε σταδιακά τα παραδοσιακά όρια της δικονομικής αυτοτέλειας των κρατών μελών μέσω ελέγχου της συμμόρφωσης των εθνικών δικονομικών διατάξεων προς το άρθρο 47 του Χάρτη.

B. Επί του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος

45. Με το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 8 του κανονισμού 1393/2007, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη, έχει την έννοια ότι αντιβαίνει σε αυτό εθνική νομοθεσία η οποία προβλέπει ότι η προθεσμία άσκησης μέσου ένδικης προστασίας κατά πράξης επιδοθείσας ή κοινοποιηθείσας σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω κανονισμού εκκινεί από την επίδοση ή την κοινοποίηση της εν λόγω πράξης. Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν οι διατάξεις αυτές έχουν την έννοια ότι η εν λόγω προθεσμία πρέπει να εκκινεί μόνο μετά την εκπνοή της προθεσμίας μίας εβδομάδας, που προβλέπεται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, εντός της οποίας πρέπει να κοινοποιείται η άρνηση παραλαβής της πράξης.

46. Κατά τη γνώμη μου, η απάντηση στο ως άνω ερώτημα συνάγεται από την ερμηνεία του άρθρου 8 σε συνδυασμό με το άρθρο 9 του κανονισμού 1393/2007, υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη, όπως θα εκθέσω κατωτέρω.

47. Το άρθρο 9 του κανονισμού 1393/2007 καθορίζει τα κριτήρια για την ημερομηνία που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όσον αφορά την επίδοση ή την κοινοποίηση πράξης. Στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου διατυπώνεται η αρχή σύμφωνα με την οποία η ημερομηνία της επίδοσης ή της κοινοποίησης είναι εκείνη κατά την οποία η πράξη επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους παραλαβής, με σκοπό την προστασία των δικαιωμάτων του παραλήπτη. Όπως προκύπτει σαφώς από την εν λόγω διάταξη («με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 8»), η εν λόγω αρχή έχει εφαρμογή όταν ο παραλήπτης της πράξης δεν άσκησε το δικαίωμα άρνησης παραλαβής βάσει του άρθρου 8 του κανονισμού 1393/2007.

48. Το άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1393/2007 προβλέπει τη δυνατότητα του παραλήπτη της πράξης να επιδώσει ή να κοινοποιήσει την άρνηση παραλαβής της όταν η εν λόγω πράξη δεν έχει συνταχθεί ή δεν συνοδεύεται από μετάφραση σε γλώσσα την οποία ο παραλήπτης κατανοεί ή στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους εκτέλεσης ή, εάν αυτό το κράτος έχει περισσότερες επίσημες γλώσσες, στην επίσημη ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες του τόπου όπου πρόκειται να γίνει η επίδοση ή η κοινοποίηση. Δυνάμει της ως άνω διάταξης, απόκειται στην υπηρεσία παραλαβής να ενημερώσει τον παραλήπτη για το δικαίωμα άρνησης παραλαβής μέσω του τυποποιημένου εντύπου που περιέχεται στο παράρτημα II του ίδιου κανονισμού. Οι συνθήκες υπό τις οποίες οι εν λόγω πληροφορίες γνωστοποιήθηκαν στον παραλήπτη πρέπει να μνημονεύονται σύμφωνα με τη βεβαίωση επίδοσης ή κοινοποίησης ή μη επίδοσης ή κοινοποίησης των πράξεων που περιέχεται στο παράρτημα I του εν λόγω κανονισμού. Στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1393/2007 διευκρινίζεται επίσης ο τρόπος άρνησης παραλαβής της πράξης, ήτοι είτε κατά τον χρόνο της επίδοσης ή της κοινοποίησης είτε μέσω της επιστροφής της πράξης στην υπηρεσία παραλαβής εντός προθεσμίας μίας εβδομάδας.

49. Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι η δυνατότητα άρνησης παραλαβής της προς επίδοση ή κοινοποίηση πράξης απορρέει από την ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων άμυνας του παραλήπτη της πράξης, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη που καθιερώνουν το άρθρο 47, δεύτερο εδάφιο, του Χάρτη και το άρθρο 6, παράγραφος 1, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, η οποία υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950. Συγκεκριμένα, μολονότι ο κανονισμός 1393/2007 αποσκοπεί πρωτίστως στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ταχύτητας των ένδικων διαδικασιών και στη διασφάλιση της ορθής απονομής της δικαιοσύνης,

το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι σκοποί αυτοί δεν πρέπει να επιτυγχάνονται με την καθ' οιονδήποτε τρόπο αποδυνάμωση του αποτελεσματικού σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας των παραληπτών των επίμαχων πράξεων¹².

50. Συγκεκριμένα, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει επισημάνει τη σημασία της δυνατότητας άρνησης της παραλαβής της προς επίδοση ή προς κοινοποίηση πράξης αναγνωρίζοντάς την ως «δικαίωμα» του παραλήπτη¹³. Παρατηρώ, επιπλέον, ότι το Δικαστήριο έχει υπογραμμίσει το γεγονός ότι «η υπηρεσία παραλαβής υποχρεούται, σε κάθε περίπτωση και χωρίς να διαθέτει συναφώς περιθώριο εκτιμήσεως», να γνωστοποιεί στον παραλήπτη το σχετικό δικαίωμά του, «χρησιμοποιώντας συστηματικά προς τούτο το εν λόγω τυποποιημένο έντυπο». Η κοινοποίηση του εν λόγω τυποποιημένου εντύπου συνιστά, κατά το Δικαστήριο, «ουσιώδη τύπο»¹⁴. Παρότι δεν θεώρησε ότι η παράλειψη κοινοποίησης του εν λόγω τυποποιημένου εντύπου συνιστά λόγο ακυρότητας, το Δικαστήριο έχει εντούτοις επισημάνει ότι συνιστά διαδικαστική παράβαση την οποία ο αποστολέας οφείλει να θεραπεύσει αποστέλλοντας τη μετάφραση της πράξης σε γλώσσα την οποία ο παραλήπτης κατανοεί ή σε επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους παραλαβής¹⁵. Ο κανονισμός 1393/2007 έχει καθιερώσει την αρχή αυτή στο άρθρο 8, παράγραφος 3.

51. Ως εκ τούτου, από την ερμηνεία των άρθρων 8 και 9 του κανονισμού 1393/2007 υπό το πρίσμα του άρθρου 47 του Χάρτη προκύπτει ότι, στην περίπτωση που ο παραλήπτης της προς επίδοση ή προς κοινοποίηση πράξης δεν άσκησε το δικαίωμα άρνησης παραλαβής της πράξης, η προθεσμία άσκησης μέσου ένδικης προστασίας κατά της ούτως επιδοθείσας ή κοινοποιηθείσας πράξης εκκινεί από την ημερομηνία έγκυρης επίδοσης ή κοινοποίησης της εν λόγω πράξης.

52. Συντάσσομαι με την άποψη της Επιτροπής ότι *δεν είναι αναγκαίο να μετατεθεί η έναρξη της προθεσμίας άσκησης μέσου ένδικης προστασίας* κατά απόφασης που αποτυπώνεται σε δικαστική πράξη επιδοθείσα ή κοινοποιηθείσα σύμφωνα με τον κανονισμό 1393/2007, προκειμένου να διασφαλίζεται ο πραγματικός σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας του παραλήπτη δικαστικής πράξης. Φρονώ ότι *τα εν λόγω δικαιώματα προστατεύονται ήδη επαρκώς* από τη δυνατότητα του παραλήπτη να αρνηθεί να παραλάβει πράξη η οποία δεν έχει συνταχθεί σε γλώσσα που καθιστά την πράξη αντιτάξιμη σε αυτόν¹⁶. Στο μέτρο που, κατά το άρθρο 8 του εν λόγω κανονισμού, ζητείται από τον παραλήπτη να «αναλάβει δράση» μόνο κατά τον χρόνο της επίδοσης ή της κοινοποίησης ή να επιστρέψει την πράξη στην υπηρεσία παραλαβής εντός προθεσμίας μίας εβδομάδας, μπορεί ευλόγως να υποστηριχθεί ότι επιβάλλονται σε αυτόν δυσανάλογες απαιτήσεις για την προστασία των συμφερόντων του.

53. Δεν θεωρώ ότι οι περιστάσεις της υπόθεσης της κύριας δίκης δικαιολογούν διαφορετική εκτίμηση. Αφενός, δεν αμφισβητείται ότι η προς επίδοση ή προς κοινοποίηση πράξη, ήτοι η διαταγή εκτέλεσης, περιήλθε στην ενάγουσα, και εν συνεχεία στους εναγομένους, στη σλοβενική γλώσσα και ότι η ενάγουσα *ενημερώθηκε για το δικαίωμά της να αρνηθεί να την παραλάβει* μέσω του εντύπου, στη γερμανική γλώσσα, του παραρτήματος II του κανονισμού 1393/2007. Αφετέρου,

¹² Απόφασεις της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψεις 30 και 31), της 2ας Μαρτίου 2017 (C-354/15, EU:C:2017:157, σκέψη 51), και της 6ης Σεπτεμβρίου 2018, Catlin Europe (C-21/17, EU:C:2018:675, σκέψη 33).

¹³ Απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψη 49).

¹⁴ Απόφαση της 2ας Μαρτίου 2017, Henderson (C-354/15, EU:C:2017:157, σκέψη 58).

¹⁵ Απόφαση της 16ης Σεπτεμβρίου 2015, Alpha Bank Cyprus (C-519/13, EU:C:2015:603, σκέψη 61).

¹⁶ Βλ., συναφώς, Ulrici, B., «Verfahrensrecht: Sprachregelung bei der Zustellung eines europäischen Zahlungsbefehls», *Europäische Zeitschrift für Wirtschaftsrecht*, 2018, σ. 1004, ο οποίος υπογραμμίζει τη δικονομική προστασία της οποίας απολαύει ο οφειλέτης στον οποίο επιδίδεται ή κοινοποιείται διαταγή πληρωμής μέσω του δικαιώματος άρνησης παραλαβής που κατοχυρώνεται στο άρθρο 8, παράγραφος 3, του κανονισμού 1393/2007. Όπως επισημαίνει ο συγγραφέας, υφίσταται ήδη προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας όταν η κοινοποίηση ή η επίδοση του εντύπου του παραρτήματος II πραγματοποιήθηκε σε γλώσσα μη αποδεκτή και ο οφειλέτης δεν ενημερώθηκε προσηκόντως για το δικαίωμά του άρνησης παραλαβής.

επισημαίνεται ότι η ενάγουσα, εκπροσωπούμενη από τους εναγομένους, δεν επέλεξε να ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα και, επομένως, ως ημερομηνία επίδοσης ή κοινοποίησης της εν λόγω διαταγής θα πρέπει να θεωρείται, κατά το άρθρο 9, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, η ημερομηνία κατά την οποία η εν λόγω διαταγή περιήλθε όντως στην κατοχή της ενάγουσας, ήτοι η 30ή Οκτωβρίου 2019.

54. Συγκεκριμένα, παρότι ισχυρίζονται ότι ενδεχόμενο σφάλμα επικοινωνίας τούς δημιούργησε την αρχική πεποίθηση ότι η διαταγή εκτέλεσης είχε επιδοθεί στις 4 Νοεμβρίου 2019, εντούτοις οι διάδικοι της κύριας δίκης δεν αμφισβητούν το γεγονός ότι, μετά τη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου, διαπίστωσαν ότι η διαταγή εκτέλεσης είχε όντως παραληφθεί στις 30 Οκτωβρίου 2019.

55. Επομένως, φρονώ ότι η ενάγουσα, εκπροσωπούμενη από τους εναγομένους, ως πληρεξούσιους δικηγόρους της, *παραιτήθηκε εν γνώσει της από ένα κρίσιμο δικαίωμα* το οποίο της παρέχει ο κανονισμός 1393/2007¹⁷. Ως εκ τούτου, η ενάγουσα δεν μπορεί να προβάλει βασίμως προσβολή των δικαιωμάτων της άμυνας για τον μόνο λόγο ότι η προθεσμία άσκησης ανακοπής κατά της διαταγής εκτέλεσης άρχισε από την επίδοση της εν λόγω διαταγής¹⁸. Δεδομένου ότι η εν λόγω επιχειρηματολογία έρχεται σε πρόδηλη αντίθεση με τη συμπεριφορά της ενάγουσας στην υπόθεση της κύριας δίκης, εκτιμώ ότι είναι απορριπτέα δυνάμει της αρχής του δικαίου κατά την οποία ουδείς δύναται να προβάλλει αντιφατικούς ισχυρισμούς εις βάρος άλλου («*venire contra factum proprium non valet*»)¹⁹.

56. Λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων που προεκτέθηκαν, εκτιμώ ότι στο δεύτερο προδικαστικό ερώτημα προσέχει η απάντηση ότι το άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 3, του κανονισμού 1393/2007, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη, έχει την έννοια ότι δεν αντιβαίνει σε αυτό εθνική ρύθμιση του δικαίου του κράτους έκδοσης της διαταγής εκτέλεσης κατά την οποία η προθεσμία άσκησης μέσου ένδικης προστασίας κατά της απόφασης που ενσωματώνεται σε δικαστική πράξη επιδοθείσα ή κοινοποιηθείσα σύμφωνα με τον κανονισμό 1393/2007 εκκινεί από την επίδοση ή την κοινοποίηση της εν λόγω πράξης και όχι μόνον αφού παρέλθει η προθεσμία μίας εβδομάδας που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου για την άρνηση παραλαβής της εν λόγω πράξης.

¹⁷ Όπως εκθέτει η γενική εισαγγελέας V. Trstenjak στις προτάσεις της στην υπόθεση Weiss und Partner (C-14/07, EU:C:2007:737, σημείο 86), είναι δυνατή, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, *παραίτηση παράγουσα αποτελέσματα* από το δικαίωμα άρνησης παραλαβής δικαστικής πράξης.

¹⁸ Βλ., συναφώς, Okonska, A., *Internationaler Rechtsverkehr in Zivil – und Handelssachen* (Geimer, R. και Schütze, R.), Μόναχο, 2021, article 8 VO (EG) 1393/2007, σημείο 2, και Drehsen, M., «Zustellung gerichtlicher Schriftstücke im Rahmen der EuMahnVO», *Praxis des internationalen Privat – und Verfahrensrechts*, 2019, τόμος 5, σ. 385, οι οποίοι εκθέτουν ότι οι προς κοινοποίηση πράξεις μεταξύ των κρατών μελών δεν πρέπει να μεταφράζονται οπωσδήποτε, στοιχείο το οποίο παρέχει τη δυνατότητα εξοικονόμησης χρόνου και χρήματος. Ως εκ τούτου, ο παραλήπτης ενδέχεται να παραλάβει έγγραφο μη μεταφρασμένο και συνταγμένο σε γλώσσα την οποία δεν κατανοεί. Λαμβανομένου υπόψη του δικαιώματός του σε δίκαιη δίκη, έχει τη δυνατότητα να αρνηθεί την παραλαβή του εν λόγω εγγράφου κατά την κοινοποίησή του ή να το επιστρέψει. Εάν, παρά τις πληροφορίες που έλαβε σχετικά με τα δικαιώματά του, ο παραλήπτης δεν αρνηθεί να παραλάβει το μη μεταφρασμένο έγγραφο, *η επίδοση παράγει τα αποτελέσματά της, ανεξαρτήτως των πραγματικών γνώσεων του παραλήπτη*.

¹⁹ Το έννομο αποτέλεσμα της αρχής του δικαίου «*venire contra factum proprium non valet*» είναι ότι διάδικος ο οποίος, με την αναγνώριση, την εκπροσώπηση, τη δήλωση, τη συμπεριφορά ή τη σιωπή του, τήρησε *στάση η οποία έρχεται σε πρόδηλη αντίθεση με το δικαίωμα που προβάλλει ενώπιον δικαστηρίου* δεν μπορεί να επικαλεστεί το εν λόγω δικαίωμα (βλ., συναφώς, ατομική γνώμη του αντιπροέδρου του Διεθνούς Δικαστηρίου Ricardo J. Alfaro στην «υπόθεση του ναού Preah Vihear», Καμπότζη κατά Ταϊλάνδης, I.C.J. Reports, 1962, σ. 6 επ., καθώς και Gaillard, E., «L'interdiction de se contredire au détriment d'autrui comme principe général du droit du commerce international», *Revue de l'arbitrage*, 1985, σ. 241 επ.).

Γ. Επί του πρώτου προδικαστικού ερωτήματος

1. Επί του παραδεκτού

57. Προκαταρκτικώς, παρατηρώ, κατά πρώτον, ότι, επιληφθέν αγωγής αποζημιώσεως ασκηθείσας κατά των εναγομένων, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο να ερμηνεύσει τα άρθρα 36 και 39 του κανονισμού 1215/2012 προκειμένου να διευκρινιστεί αν η οκταήμερη προθεσμία που προβλέπεται από τη σλοβενική νομοθεσία για την άσκηση ανακοπής κατά διαταγής εκτέλεσης καθιστά δυνατή την πραγματική άσκηση του δικαιώματος άμυνας ή αν η εν λόγω προθεσμία θα πρέπει να συνεπάγεται, λόγω της διάρκειάς της και των ιδιοτήτων της σλοβενικής διαδικασίας ανακοπής, την άρνηση αναγνώρισης και εκτέλεσης της εν λόγω διαταγής.

58. Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, όπως προκύπτει από την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, τα σχετικά με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ερωτήματα που έχει υποβάλει το εθνικό δικαστήριο θεωρούνται κατά τεκμήριο λυσιτελή και, επομένως, το Δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί να απαντήσει σε προδικαστικό ερώτημα υποβληθέν από εθνικό δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ μόνον όταν, ιδίως, είναι πρόδηλο ότι η ερμηνεία ή η εκτίμηση του κύρους του κανόνα του δικαίου της Ένωσης που ζητεί το εθνικό δικαστήριο δεν έχει καμία σχέση με το υποστατό ή το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης ή όταν το πρόβλημα είναι υποθετικής φύσεως²⁰.

59. Εν προκειμένω, παρότι δεν τίθεται ζήτημα αναγνώρισης και εκτέλεσης της διαταγής εκτέλεσης στην Αυστρία, δεδομένου ότι η ενάγουσα κατέβαλε ήδη την απαίτηση που αναγνωρίστηκε με την εν λόγω διαταγή, το πρώτο προδικαστικό ερώτημα μπορεί να θεωρηθεί κατά τεκμήριο λυσιτελές στο μέτρο που το αιτούν δικαστήριο θα πρέπει να μπορεί να εξετάσει το βάσιμο των επιχειρημάτων που προέβαλαν οι εναγόμενοι προς στήριξη της άμυνας τους.

60. Κατά δεύτερον, επισημαίνω, όπως και η Επιτροπή, ότι, παρότι, από τυπικής απόψεως, το αιτούν δικαστήριο παραπέμπει με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα στα άρθρα 36 και 39 του κανονισμού 1215/2012, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως προκύπτει ότι οι αμφιβολίες του αφορούν κατ' ουσίαν τον λόγο άρνησης αναγνώρισης και εκτέλεσης δικαστικής απόφασης στην περίπτωση που το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν κοινοποιήθηκε ή δεν επιδόθηκε στον εναγόμενο εγκαίρως για τον σκοπό της άσκησης του δικαιώματος άμυνας κατά το άρθρο 45, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 46 του εν λόγω κανονισμού.

61. Δεδομένου ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να συναγάγει από το σύνολο των στοιχείων που του παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, και ιδίως από το σκεπτικό της απόφασης περί παραπομπής, τα στοιχεία του δικαίου της Ένωσης που χρήζουν ερμηνείας, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της διαφοράς²¹, πρέπει να θεωρηθεί ότι το πρώτο προδικαστικό ερώτημα αφορά το άρθρο 45, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 46 του εν λόγω κανονισμού.

62. Ως εκ τούτου, με το πρώτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 45, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 46 του κανονισμού 1215/2012, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη, έχουν την έννοια ότι δεν πρέπει να αναγνωρίζεται και να εκτελείται δικαστική απόφαση εκδοθείσα χωρίς κατ' αντιμωλίαν

²⁰ Απόφαση της 14ης Ιουνίου 2017, Online Games κ.λπ. (C-685/15, EU:C:2017:452, σκέψη 42).

²¹ Αποφάσεις της 13ης Ιουνίου 2019, Mogo (C-646/17, EU:C:2019:489, σκέψη 40), και της 22ας Απριλίου 2021, Profi Credit Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313, σκέψη 50).

διαδικασία, όταν κατά της εν λόγω απόφασης πρέπει να ασκηθεί μέσο ένδικης προστασίας εντός προθεσμίας οκτώ ημερών, σε γλώσσα διαφορετική από την επίσημη γλώσσα ή τις επίσημες γλώσσες του τόπου κατοικίας του εναγομένου ή, ακόμη, σε γλώσσα την οποία κατανοεί ο εναγόμενος.

2. Επί της υπάρξεως δικαιώματος άρνησης της αναγνώρισης και της εκτέλεσης της διαταγής που εξέδωσαν τα σλοβενικά δικαστήρια

63. Όπως προκύπτει από τις διατάξεις του άρθρου 45, παράγραφος 1, στοιχείο β', σε συνδυασμό με τις διατάξεις του άρθρου 46 του κανονισμού 1215/2012, στην περίπτωση που η απόφαση εκδόθηκε ερήμην, εάν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν κοινοποιήθηκε ή δεν επιδόθηκε στον εναγόμενο εγκαίρως και κατά τρόπο που να του επιτρέψει να προετοιμάσει την υπεράσπισή του, η εν λόγω απόφαση δεν αναγνωρίζεται και δεν εκτελείται, εκτός εάν ο εναγόμενος δεν προσέβαλε την απόφαση, παρότι είχε σχετικό δικαίωμα.

α) Επί της υπάρξεως «εισαγωγικού της δίκης εγγράφου ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου»

64. Προκειμένου να απαντηθεί το πρώτο προδικαστικό ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου, πρέπει να εξεταστεί, κατ' αρχάς, αν η διαταγή εκτέλεσης που εξέδωσαν τα σλοβενικά δικαστήρια χωρίς κατ' αντιμωλίαν διαδικασία μπορεί να χαρακτηριστεί «εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο» κατά την έννοια των προμνησθεισών διατάξεων.

65. Συναφώς, επισημαίνεται ότι, όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο με τη νομολογία του σχετικά με το άρθρο 27, περίπτωση 2, της Σύμβασης για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, που υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 27 Σεπτεμβρίου 1968²², η οποία μπορεί να εφαρμοστεί στις κατ' ουσίαν ισοδύναμες διατάξεις του κανονισμού 1215/2012, ο όρος «εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο» περιλαμβάνει το ή τα έγγραφα των οποίων η επίδοση ή η κοινοποίηση στον εναγόμενο, που έγινε νομοτύπως και εμπροθέσμως, του παρέχει τη δυνατότητα να προβάλει τα δικαιώματά του πριν από την έκδοση εκτελεστής απόφασης στο κράτος προέλευσης²³.

66. Αυτή ακριβώς είναι η περίπτωση της κύριας δίκης. Βάσει των πληροφοριών που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, η διαταγή εκτέλεσης που εξέδωσαν τα σλοβενικά δικαστήρια εις βάρος της ενάγουσας εκδόθηκε όχι βάσει οριστικού εκτελεστού τίτλου, αλλά μόνο βάσει τιμολογίων και χωρίς να κληθεί προηγουμένως η ενάγουσα της κύριας δίκης να υποβάλει παρατηρήσεις. Από την ουσιαστική κοινοποίηση της εν λόγω διαταγής πληρωμής εκκινεί η προθεσμία κατά την οποία η ενάγουσα μπορεί να ασκήσει ανακοπή και να προβάλει αμυντικούς ισχυρισμούς.

67. Ως εκ τούτου, όπως και οι επίμαχες πράξεις στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 13ης Ιουλίου 1995, Hengst Import (C-474/93, EU:C:1995:243), η διαταγή εκτέλεσης στην κύρια δίκη πρέπει να χαρακτηριστεί «εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο» κατά την έννοια του άρθρου 45, παράγραφος 1, στοιχείο β', και του άρθρου 46 του κανονισμού 1215/2012.

²² ΕΕ 1982, L 388, σ. 7.

²³ Απόφαση της 13ης Ιουλίου 1995, Hengst Import (C-474/93, EU:C:1995:243, σκέψη 19).

68. Στο πλαίσιο αυτό, υπενθυμίζεται επίσης ότι το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι το άρθρο 27, περίπτωση 2, της Σύμβασης των Βρυξελλών της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 εξακολουθεί να εφαρμόζεται και στην περίπτωση που ο καθ' ου άσκησε ανακοπή κατά της ερήμην εκδοθείσας απόφασης και το δικαστήριο του κράτους έκδοσης της απόφασης απέρριψε ως απαράδεκτη την ανακοπή, λόγω παρέλευσης της σχετικής προθεσμίας. Δεδομένου ότι η απόρριψη της ανακοπής ως απαράδεκτης σημαίνει ότι η ερήμην εκδοθείσα απόφαση παραμένει ισχυρή, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, σύμφωνα με τον σκοπό του εν λόγω άρθρου, απαιτείται να προβεί ο δικαστής του κράτους της εκτέλεσης στον έλεγχο που προβλέπεται από την ανωτέρω διάταξη²⁴.

β) Επί της υπερβολικά δυσχερούς άσκησης των δικαιωμάτων άμυνας

69. Στο πλαίσιο της παρούσας ανάλυσης τίθεται, εν συνεχεία, το ζήτημα του αν η οκταήμερη προθεσμία που προβλέπεται από τη σλοβενική νομοθεσία για την άσκηση ανακοπής κατά διαταγής εκτέλεσης παρέχει στον παραλήπτη τον αναγκαίο χρόνο για να μπορέσει να προετοιμάσει την υπεράσπισή του, κατά το άρθρο 45, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1215/2012.

70. Η εν λόγω απαίτηση πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πρίσμα του θεμελιώδους δικαιώματος πραγματικής δικαστικής προστασίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 47 του Χάρτη και, συγχρόνως, της αρχής της αποτελεσματικότητας.

71. Αφενός, η εθνική νομοθεσία που καθορίζει σε οκτώ ημέρες την προθεσμία άσκησης ανακοπής κατά διαταγής εκτέλεσης μπορεί, κατ' αρχήν, να δικαιολογείται από τον σκοπό διασφάλισης της ταχείας και απλής αναγνώρισης και εκτέλεσης των αποφάσεων που εκδίδονται σε κράτος μέλος, καθώς και της ασφάλειας δικαίου που προβλέπονται από τον κανονισμό 1215/2012. Αφετέρου, όπως έχει επισημάνει επανειλημμένως το Δικαστήριο, μολονότι τα μέσα του αστικού δικονομικού δικαίου αποσκοπούν, πρωτίστως, στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ταχύτητας των ένδικων διαδικασιών και στη διασφάλιση της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, *οι εν λόγω σκοποί δεν πρέπει να επιτυγχάνονται με την καθ' οιονδήποτε τρόπο αποδυνάμωση του αποτελεσματικού σεβασμού των δικαιωμάτων άμυνας των παραληπτών των επίμαχων πράξεων*²⁵.

1) Γενικά κριτήρια τα οποία διαμόρφωσε η νομολογία

72. Προκειμένου να διαπιστωθεί αν μια δικαστική διαδικασία θίγει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής, πρέπει να εξακριβωθεί αν οι προβλεπόμενες από το εθνικό δίκαιο *προϋποθέσεις κίνησης της διαδικασίας ανακοπής* ενέχουν τον μη αμελητέο κίνδυνο να μην μπορούν οι ενδιαφερόμενοι διάδικοι να ασκήσουν την απαιτούμενη ανακοπή²⁶. Ειδικότερα, η προθεσμία για την προετοιμασία και την άσκηση αποτελεσματικού μέσου ένδικης προστασίας πρέπει να είναι ουσιαστικά επαρκής²⁷. Δεδομένου ότι οι διαδικασίες ενδέχεται να διαφέρουν σημαντικά μεταξύ εθνικών εννόμων τάξεων, υπενθυμίζεται ότι στα κριτήρια τα οποία πρέπει, κατά το Δικαστήριο, να λαμβάνονται υπόψη κατά την εκτίμηση του αν η προθεσμία είναι κατάλληλη ώστε να

²⁴ Πρβλ. απόφαση της 16ης Ιουνίου 1981, Klomps (166/80, EU:C:1981:137, σκέψεις 12 και 13).

²⁵ Απόφαση της 2ας Μαρτίου 2017, Henderson (C-354/15, EU:C:2017:157, σκέψη 51).

²⁶ Αποφάσεις της 9ης Μαρτίου 2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199, σκέψη 39), και Profi Credit Polska (σκέψη 61).

²⁷ Απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Απόρριψη μεταγενέστερης αίτησης – Προθεσμία για την άσκηση προσφυγής) (C-651/19, EU:C:2020:681, σκέψη 57).

διασφαλίζεται η προστασία των δικαιωμάτων άμυνας περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η σημασία που έχουν για τους ενδιαφερομένους οι αποφάσεις που πρόκειται να ληφθούν και ο βαθμός πολυπλοκότητας των διαδικασιών²⁸.

73. Όσον αφορά την υπό κρίση υπόθεση, θεωρώ ότι η έκδοση διαταγής πληρωμής ενέχει μη αμελητέους κινδύνους, καθότι μια τέτοια δικαστική απόφαση *άπτεται ευθέως των περιουσιακών συμφερόντων* του παραλήπτη. Η εκτίμηση αυτή ισχύει κατά μείζονα λόγο όταν η διαταγή πληρωμής αφορά μεγάλα ποσά, όπως εν προκειμένω. Εξάλλου, δεν αποκλείεται το ενδεχόμενο να υπάρχουν, πέραν του εν λόγω περιουσιακού κινδύνου, και άλλοι επιτακτικοί και θεμιτοί λόγοι ικανοί να δικαιολογούν την αναγκαιότητα άμυνας ενώπιον των δικαστηρίων, όπως η *αποφυγή τυχόν προσβολής της φήμης* που συνδέεται με την εν λόγω διαδικασία. Συγκεκριμένα, όπως επισημαίνει με τις γραπτές παρατηρήσεις της, η ενάγουσα αναγκάστηκε να καταβάλει την απαίτηση της οποίας αξιώθηκε η καταβολή αποκλειστικά και μόνο διότι είχε απαιτήσεις έναντι άλλων οφειλετών στη Σλοβενία, οι οποίες θα μπορούσαν να εισπραχθούν, και διότι η φήμη της θα υφίστατο σημαντική βλάβη εάν οι απαιτήσεις της αποτελούσαν αντικείμενο διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης. Λαμβανομένων υπόψη των ως άνω περιστάσεων, δεν χωρεί αμφιβολία ότι η ενάγουσα έχει πρόδηλο συμφέρον να προσβάλει τη διαταγή εκτέλεσης που εξέδωσε το περιφερειακό δικαστήριο Λιουμπλιάνας. Επομένως, η σημασία της επίμαχης διαδικασίας για την ενάγουσα δεν μπορεί να τεθεί υπό αμφισβήτηση.

74. Όσον αφορά τον βαθμό πολυπλοκότητας της επίμαχης διαδικασίας, θεωρώ ότι η άσκηση ανακοπής κατά διαταγής εκτέλεσης *απαιτεί ορισμένες ενέργειες* στο μέτρο που συνεπάγεται, αφενός, την αναγκαιότητα αποσαφήνισης των περιστάσεων γένεσης της απαίτησης και, αφετέρου, την προβολή νομικών επιχειρημάτων ικανών να θέσουν υπό αμφισβήτηση το κύρος ή το απαιτητό της εν λόγω απαίτησης, λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τους κανόνες της πολιτικής δικονομίας όσον αφορά το βάρος απόδειξης. Αναλόγως των περιστάσεων, *το έργο αυτό μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερος πολύπλοκο και, επομένως, να απαιτεί τη συνδρομή νομικού συμβούλου*, δικηγόρου ή άλλου επαγγελματία στον τομέα του δικαίου.

75. Τούτου λεχθέντος, επισημαίνεται ότι η τελευταία αυτή πτυχή ενδέχεται να ασκεί αποφασιστική επιρροή στην εκτίμηση του αν η δικονομική προθεσμία μπορεί να θεωρηθεί επαρκής για τη διασφάλιση αποτελεσματικής άμυνας²⁹. Στο μέτρο που ο μη νομικός θα βρεθεί συνήθως αντιμέτωπος με σημαντικές δυσχέρειες –εν αντιθέσει προς ένα πρόσωπο που διαθέτει τα αναγκαία επαγγελματικά προσόντα ή την αναγκαία πείρα– θα χρειάζεται μεγαλύτερη προθεσμία. *Οι δικονομικοί κανόνες δεν καταλείπουν, εντούτοις, γενικά, καμία εξουσία εκτίμησης στον εθνικό δικαστήριο όσον αφορά τον καθορισμό προθεσμιών, ακόμη και για την παράτασή τους*, ώστε να μπορεί να ληφθεί υπόψη τέτοια δυνατότητα. Ως εκ τούτου, ο παραλήπτης δικαστικής πράξης θα υποχρεούται να τηρήσει την ταχθείσα προθεσμία χωρίς να μπορεί να τύχει ευνοϊκότερης μεταχείρισης.

76. Εν πάση περιπτώσει, είμαι πεπεισμένος ότι ο βαθμός πολυπλοκότητας της διαδικασίας δεν πρέπει να εκτιμηθεί μόνον *in abstracto*. Είναι, αντιθέτως, αναγκαίο να ληφθούν υπόψη *οι προϋποθέσεις κίνησης της επίμαχης διαδικασίας ανακοπής στο σύνολό τους*, όπως καταδεικνύεται ενδεικτικώς από τη νομολογία του Δικαστηρίου που θα εκθέσω εν συνεχεία.

²⁸ Απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Απόρριψη μεταγενέστερης αίτησης – Προθεσμία για την άσκηση προσφυγής) (C-651/19, EU:C:2020:681, σκέψη 53).

²⁹ Από την απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2020, Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (Απόρριψη μεταγενέστερης αίτησης – Προθεσμία για την άσκηση προσφυγής) (C-651/19, EU:C:2020:681, σκέψεις 62 και 63), προκύπτει ότι η δυνατότητα εξασφάλισης νομικής εκπροσώπησης έχει αποφασιστικό αντίκτυπο στην εκτίμηση του αν η δικονομική προθεσμία μπορεί να θεωρηθεί επαρκής για τη διασφάλιση αποτελεσματικής άμυνας.

2) Οι παραλληλίες με την υπόθεση *Profi Credit Polska*

77. Συναφώς, επισημαίνεται ότι, με την απόφαση *Profi Credit Polska*, η οποία αφορούσε κατάσταση συγκρίσιμη με αυτήν της υπόθεσης της κύριας δίκης, το Δικαστήριο έκρινε, όσον αφορά το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ³⁰, ότι εθνική νομοθεσία η οποία προβλέπει ότι ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής πρέπει να ασκηθεί εντός προθεσμίας δύο εβδομάδων και ότι ο εναγόμενος πρέπει να εκθέτει, στο δικόγραφο της ανακοπής, τους λόγους ανακοπής και τις ενστάσεις που προβάλλει, καθώς και τα πραγματικά περιστατικά και τα αποδεικτικά στοιχεία που παρέχουν στον δικαστή τη δυνατότητα να εκτιμήσει τον καταχρηστικό χαρακτήρα συμβατικής ρήτηρας, ενέχει τον κίνδυνο ο καταναλωτής να μην ασκήσει ανακοπή ή η ανακοπή αυτή να κριθεί απαράδεκτη³¹.

78. Παρατηρώ ότι το Δικαστήριο ακολούθησε κατ' ουσίαν την πρόταση απόφασης που διατύπωσε η γενική εισαγγελέας J. Kokott στην εν λόγω υπόθεση, παραπέμποντας επανειλημμένως στη νομική ανάλυση που ανέπτυξε η γενική εισαγγελέας με τις προτάσεις της. Θεωρώ ότι οι εν λόγω προτάσεις έχουν ιδιαίτερη σημασία στην υπό κρίση υπόθεση, στο μέτρο που καθιστούν καλύτερα κατανοητούς τους λόγους που οδήγησαν το Δικαστήριο να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι οι επίμαχες δικονομικές προϋποθέσεις ήταν ικανές να καταστήσουν υπερβολικά δυσχερή την άσκηση ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής. Πιο συγκεκριμένα, η γενική εισαγγελέας θεώρησε ότι μια προθεσμία δύο εβδομάδων «δεν είναι υπερβολικά σύντομη, στο μέτρο που ο καταναλωτής πρέπει απλώς να αναλάβει δράση εντός της προθεσμίας αυτής», και ότι είναι συμβατή με την αρχή της αποτελεσματικότητας μόνον εφόσον ο καταναλωτής «δεν υποχρεούται να επικαλεστεί εντός της προθεσμίας αυτής τα πραγματικά περιστατικά και να προσκομίσει τα αποδεικτικά μέσα, τα οποία συνιστούν τη βάση για τον έλεγχο του καταχρηστικού χαρακτήρα των ρητρών της δανειακής συμβάσεως»³².

79. Η εν λόγω συλλογιστική είναι εύλογη και μπορεί να εφαρμοστεί στην υπό κρίση υπόθεση, λαμβανομένων υπόψη των ομοιοτήτων μεταξύ των δικονομικών κανόνων που εξετάσε το Δικαστήριο στην υπόθεση *Profi Credit Polska* και των επίμαχων στην υπό κρίση υπόθεση κανόνων. Χάριν της καλύτερης κατανόησης της ανάλυσης, θα εκθέσω τα κριτήρια στα οποία βασίστηκε το Δικαστήριο στην προμνησθείσα υπόθεση, τα οποία, κατά τη γνώμη μου, πληρούνται και στην προκειμένη περίπτωση. Αφού αναδείξω τις παραλληλίες μεταξύ των δύο υποθέσεων, θα εκθέσω τα συμπεράσματα τα οποία πρέπει να αντληθούν, κατά τη γνώμη μου, για τον χειρισμό της υπό κρίση υπόθεσης.

i) Η ανακοπή κατά διαταγής πληρωμής

80. Εφιστάται, εξ αρχής, η προσοχή στο γεγονός ότι αντικείμενο των δύο υποθέσεων είναι το δικαίωμα άσκησης ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής. Η δικονομική κατάσταση του παραλήπτη της δικαστικής πράξης στις δύο υποθέσεις είναι, κατ' ουσίαν, πανομοιότυπη, υπό την έννοια ότι ο παραλήπτης αναγκάζεται να αμυνθεί έναντι δικαστικής απόφασης εκδοθείσας χωρίς προηγούμενη κατ' αντιμωλίαν διαδικασία και χωρίς εκτελεστό τίτλο, βάσει μόνο των ισχυρισμών του επισπεύδοντος διαδίκου, τα δε καθήκοντα του δικαστηρίου που επιλήφθηκε της διαδικασίας έκδοσης διαταγής πληρωμής περιορίζονται στον έλεγχο της τυπικής νομιμότητας των εγγράφων που βεβαιώνουν την ύπαρξη απαίτησης³³.

³⁰ Οδηγία του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (ΕΕ 1993, L 95, σ. 29).

³¹ Απόφαση *Profi Credit Polska* (σκέψεις 62 έως 67).

³² Προτάσεις της γενικής εισαγγελέας J. Kokott στην υπόθεση *Profi Credit Polska* (C-176/17, EU:C:2018:293, σημείο 79).

³³ Απόφαση *Profi Credit Polska* (σκέψεις 28 και 29).

ii) Η υποχρέωση του παραλήπτη της δικαστικής πράξης να αιτιολογήσει την ανακοπή

81. Όπως και η επίμαχη στην υπόθεση Profi Credit Polska εθνική νομοθεσία, η σλοβενική νομοθεσία που εξετάζεται στην υπό κρίση υπόθεση απαιτεί να είναι αιτιολογημένη η ανακοπή που ασκείται κατά διαταγής εκτέλεσης και, ειδικότερα, να εκτίθενται στο σχετικό δικόγραφο ορισμένα πραγματικά περιστατικά συνοδευόμενα από αποδεικτικά στοιχεία³⁴. Επομένως, οι δικονομικές απαιτήσεις που επιβάλλει η εθνική νομοθεσία στις δύο υποθέσεις είναι σχετικά αυστηρές, στο μέτρο που δεν αρκεί ο παραλήπτης της δικαστικής πράξης να «αναλάβει δράση» κατά της διαταγής εκτέλεσης, για παράδειγμα, δηλώνοντας, κατ' αρχάς, τη βούλησή του να αμυνθεί, έχοντας το δικαίωμα να υποβάλει γραπτές παρατηρήσεις σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας για το οποίο εφαρμόζεται μεγαλύτερη προθεσμία.

82. Συγκεκριμένα, στην υπό κρίση υπόθεση, ο παραλήπτης της δικαστικής πράξης υποχρεούται να υποβάλει «πλήρες» υπόμνημα αντικρούσεως, το οποίο περιέχει όλα τα σχετικά πραγματικά περιστατικά και αποδεικτικά στοιχεία, εντός προθεσμίας η οποία εκκινεί από την επίδοση της διαταγής, και τούτο, όπως προεκτέθηκε, απαιτεί σημαντική προσπάθεια εκ μέρους του³⁵. Δεδομένου ότι το έργο αυτό δεν μπορεί να επιτελεστεί σε όλες τις περιπτώσεις χωρίς τις νομικές συμβουλές δικηγόρου ή άλλου επαγγελματία στον τομέα του δικαίου, διαπιστώνεται ευλόγως ότι η εν λόγω απαίτηση ενέχει τον κίνδυνο ο παραλήπτης της δικαστικής πράξης να μην μπορέσει να ασκήσει ανακοπή ή να κριθεί η εν λόγω ανακοπή απαράδεκτη.

iii) Η προθεσμία άσκησης ανακοπής είναι βραχύτερη των δύο εβδομάδων

83. Στη νομική πρακτική αναγνωρίζεται ευρέως ότι η επάρκεια χρόνου συνιστά βασική προϋπόθεση για την κατάλληλη προετοιμασία της άμυνας ενώπιον του δικαστηρίου. Επισημαίνεται επιπλέον ότι, ως ένα από τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τη δίκαιη δίκη, η εγγύηση του δικαιώματος κάθε προσώπου σε επαρκή χρόνο για την προετοιμασία της άμυνας του συνιστά έκφραση του κράτους δικαίου³⁶. Για τους λόγους αυτούς, ευλόγως μπορεί να θεωρηθεί ότι όσο μεγαλύτερη είναι η προθεσμία για την πραγματοποίηση δικονομικής πράξης τόσο πιο σχολαστική θα μπορέσει να είναι η προετοιμασία.

84. Βάσει των ως άνω παρατηρήσεων, επισημαίνεται ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, η προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να ασκηθεί ανακοπή κατά διαταγής εκτέλεσης είναι μόνον οκτώ ημέρες, χωρίς δυνατότητα παράτασης, ενώ στην υπόθεση Profi Credit Polska η σχετική προθεσμία είχε διάρκεια δύο εβδομάδων³⁷. Επισημαίνεται επίσης ότι, βάσει των πληροφοριών που παρέσχε η Σλοβενική Κυβέρνηση με τις γραπτές παρατηρήσεις της, η εν λόγω ρύθμιση δεν λαμβάνει υπόψη τις αργίες ή τις μη εργάσιμες ημέρες παρά μόνον εάν πρόκειται για την τελευταία ημέρα της προθεσμίας. Στην περίπτωση αυτή, η προθεσμία λήγει στο πέρας της πρώτης επόμενης εργάσιμης ημέρας. Επομένως, η επίμαχη σλοβενική νομοθεσία είναι πολύ πιο περιοριστική και, για τον λόγο αυτόν, συνεπάγεται περισσότερες δυσχέρειες όσον αφορά την άμυνα. Ως εκ τούτου, η επίκριση

³⁴ Απόφαση Profi Credit Polska (σκέψη 65).

³⁵ Βλ. σημείο 74 των παρούσων προτάσεων.

³⁶ Το άρθρο 6, παράγραφος 3, στοιχείο β', της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών ορίζει ότι «πας κατηγορούμενος έχει δικαίωμα όπως διαθέτη τον χρόνο και τας αναγκαίας ευκολίας προς προετοιμασίαν της υπερασπίσεώς του» (η υπογράμμιση δική μου). Παρά το γράμμα που υποδηλώνει σχέση μόνο με την ποινική δικονομία, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει εφαρμόσει την εν λόγω διάταξη και στη διοικητική και αστική δικονομία (βλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 17ης Μαρτίου 2015, Adorisio κ.λπ. κατά Κάτω Χωρών, CE:ECHR:2015:0317DEC004731513, σχετικά με βραχεία προθεσμία άσκησης προσφυγής).

³⁷ Απόφαση Profi Credit Polska (σκέψη 66).

του Δικαστηρίου όσον αφορά τη βραχεία διάρκεια της προβλεπόμενης προθεσμίας υπό τις περιστάσεις που οδήγησαν στην απόφαση Profi Credit Polska θα πρέπει να ισχύει κατά μείζονα λόγο στην υπό κρίση υπόθεση.

iv) Η υποχρέωση καταβολής των εξόδων διαδικασίας

85. Εξάλλου, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η σλοβενική νομοθεσία εμφανίζει μία ακόμη ομοιότητα με την επίμαχη στην υπόθεση Profi Credit Polska πολωνική νομοθεσία, καθόσον απαιτεί την καταβολή εξόδων διαδικασίας. Συγκεκριμένα, βάσει των πληροφοριών που παρέσχε το αιτούν δικαστήριο, οι εναγόμενοι κλήθηκαν από το περιφερειακό δικαστήριο της Λιουμπλιάνας να καταβάλουν, εντός προθεσμίας οκτώ ημερών, τα έξοδα διαδικασίας, υποχρέωση προς την οποία συμμορφώθηκαν εμπρόθεσμα³⁸.

86. Παρότι το ποσό που καταβλήθηκε στην υπό κρίση υπόθεση δεν είναι ιδιαίτερα υψηλό, δεν πρέπει εντούτοις να παραβλεφθεί το γεγονός ότι η υποχρέωση καταβολής των εξόδων διαδικασίας συνιστά, εν πάση περιπτώσει, *διοικητική απαίτηση* η οποία πρέπει να εκπληρωθεί. Επιπλέον, δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο άλλων περιπτώσεων στις οποίες ο παραλήπτης διαταγής εκτέλεσης θα αναγκαστεί να καταβάλει *μεγαλύτερα ποσά*. Για τους λόγους αυτούς, θεωρώ ότι, για τους σκοπούς της παρούσας ανάλυσης, μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι νομοθεσία όπως η επίμαχη, η οποία επιβάλλει υποχρέωση καταβολής των εξόδων διαδικασίας εντός ιδιαιτέρως βραχείας προθεσμίας, μπορεί να αποτρέψει τον παραλήπτη της δικαστικής πράξης από την άσκηση ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής, όπως ορθώς έκρινε το Δικαστήριο στην προμνησθείσα απόφαση³⁹.

v) Το επίπεδο επιμέλειας που αναμένεται από ιδιώτη στις έννομες σχέσεις του

87. Μια διαφορά πραγματικού χαρακτήρα μεταξύ των δύο υποθέσεων, η οποία αφορά την ιδιότητα του παραλήπτη των αντίστοιχων δικαστικών πράξεων, επιβάλλει τη διατύπωση ορισμένων παρατηρήσεων εκ μέρους μου. Γνωρίζω, βεβαίως, ότι οι *επιχειρηματίες* υπόκεινται σε αυστηρότερες απαιτήσεις επιμέλειας από ό,τι οι *καταναλωτές* όσον αφορά τις έννομες σχέσεις τους. Οι επιχειρήσεις διαθέτουν συνήθως κάποιες *γνώσεις και πείρα* στη διαχείριση των συμβατικών σχέσεων με τους εμπορικούς εταίρους και τους πελάτες τους, χάρη στις οποίες οι επιχειρηματικοί χειρισμοί τους είναι πιο επιδέξιοι. Στο μέτρο που προφανώς δεν συμβαίνει το ίδιο με τους καταναλωτές, θεωρείται ότι αυτοί χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας. Η ιδέα αυτή αποτυπώνεται στην πλούσια νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με την οδηγία 93/13⁴⁰, στην οποία περιλαμβάνεται η απόφαση Profi Credit Polska. Συγκεκριμένα, από τη μελέτη της εν λόγω απόφασης αναδεικνύεται νομικός συλλογισμός ο οποίος καθοδηγείται από τον σκοπό της προστασίας των καταναλωτών, δεδομένου ότι, όπως επισημαίνει το Δικαστήριο, αυτοί βρίσκονται σε μειονεκτική θέση σε σχέση με τους επαγγελματίες⁴¹.

88. Τούτου λεχθέντος, δεν θεωρώ ότι η περίπτωση αυτή είναι αφ' εαυτής ικανή να ασκήσει καθοριστική επιρροή στην ανάλυση. Ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι η διαταγή πληρωμής απευθύνεται, στην υπό κρίση υπόθεση, σε εταιρία που δραστηριοποιείται στον τομέα της διεθνούς μεταφοράς εμπορευμάτων, ήτοι σε επαγγελματία, φρονώ ότι η οκταήμερη προθεσμία είναι υπερβολικά βραχεία για να μπορέσει να ασκήσει πλήρως το δικαίωμά της σε

³⁸ Βλ. σημείο 26 των παρούσων προτάσεων.

³⁹ Απόφαση Profi Credit Polska (σκέψεις 67 και 68).

⁴⁰ Βλ. απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2006, Mostaza Claro (C-168/05, EU:C:2006:675, σκέψεις 25 και 26).

⁴¹ Απόφαση Profi Credit Polska (σκέψη 40).

αποτελεσματική άμυνα. Ως εκ τούτου, στο παρόν στάδιο της ανάλυσης, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, ακόμη και αν εφαρμοστεί *αυστηρό επίπεδο επιμέλειας*, η επίμαχη νομοθεσία δεν πληροί τις απαιτήσεις του δικαίου της Ένωσης.

3) Ανακεφαλαίωση της ανάλυσης

89. Η ανωτέρω έκθεση των παραλληλίων που μπορούν να διαπιστωθούν μεταξύ των δύο υποθέσεων αναδεικνύει τα εμπόδια τα οποία αντιμετωπίζει ο παραλήπτης δικαστικής πράξης σε καταστάσεις όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη. Εν προκειμένω, είναι πρόδηλο ότι οι απαιτήσεις που επιβάλλουν οι εθνικοί δικονομικοί κανόνες δεν λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι ο παραλήπτης δικαστικής πράξης έχοντας τα χαρακτηριστικά διαταγής εκτέλεσης, ο οποίος δεν ασκεί το δικαίωμα άρνησης παραλαβής της κοινοποίησης ή της επίδοσης της εν λόγω πράξης, βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1393/2007, χρειάζεται κάποιον χρόνο για να λάβει γνώση του περιεχομένου των διαβιβασθέντων εγγράφων, να ζητήσει τη νομική συμβουλή δικηγόρου ή άλλου επαγγελματία στον τομέα του δικαίου, να καταβάλει τα έξοδα διαδικασίας που απαιτεί ο νόμος, να προετοιμάσει την άμυνά του ενώπιον του δικαστηρίου⁴², να εξασφαλίσει την ενδεχόμενη μετάφραση των εγγράφων και να υποβάλει υπόμνημα αντικρούσεως το οποίο θα περιέχει όλα τα σχετικά πραγματικά περιστατικά και αποδεικτικά στοιχεία στο δικαστήριο στο οποίο προσέφυγε ο δανειστής και το οποίο έχει την έδρα του σε άλλο κράτος μέλος.

90. Από τις παρατηρήσεις που εκτέθηκαν στις παρούσες προτάσεις προκύπτει ότι πρέπει οπωσδήποτε να *λαμβάνεται υπόψη το σύνολο των ως άνω πτυχών* όταν εκτιμάται αν η προθεσμία άσκησης ανακοπής κατά διαταγής εκτέλεσης καθιστά δυνατή την πραγματική άσκηση του δικαιώματος άμυνας. Εν τέλει, ο αποτρεπτικός χαρακτήρας της εν λόγω προθεσμίας προκύπτει συχνά από πολλαπλούς παράγοντες που συνδέονται με τις απαιτήσεις της εθνικής δικονομικής νομοθεσίας. Υπό το πρίσμα των προεκτεθέντων, θεωρώ ότι, εάν διαπιστωθεί ότι η επίμαχη προθεσμία θίγει το εν λόγω δικαίωμα άμυνας λόγω της διάρκειάς της και των ιδιοτήτων της διαδικασίας άσκησης ανακοπής, *η διαπίστωση αυτή θα πρέπει να συνεπάγεται την άρνηση αναγνώρισης και εκτέλεσης της εν λόγω διαταγής*, καθότι αυτός είναι ο μόνος τρόπος διασφάλισης πραγματικής προστασίας του ενδιαφερομένου.

91. Δεδομένου ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, οι προϋποθέσεις που θέτει η σλοβενική νομοθεσία για την άσκηση ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής *είναι εξίσου ή και περισσότερο περιοριστικές* από εκείνες που προέβλεπε η πολωνική νομοθεσία στην υπόθεση Profi Credit Polska, θεωρώ ότι, στο σύνολό τους, *είναι ικανές να καταστήσουν υπερβολικά δυσχερή την άσκηση του δικαιώματος ανακοπής* βάσει του άρθρου 45, παράγραφος 1, στοιχείο β', και του άρθρου 46 του κανονισμού 1215/2012, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη⁴³.

92. Λαμβανομένων υπόψη των παρατηρήσεων που προεκτέθηκαν, παρατηρώ ότι –με την επιφύλαξη της εκτίμησης που απόκειται στο αιτούν δικαστήριο να πραγματοποιήσει υπό το πρίσμα των κριτηρίων που μνημονεύθηκαν στο σημείο 87 των παρούσων προτάσεων– η πραγματική προστασία των δικαιωμάτων άμυνας δεν διασφαλίζεται υπό περιστάσεις όπως οι

⁴² Βλ. απόφαση της 9ης Μαρτίου 2017, Zulfikarpašić (C-484/15, EU:C:2017:199, σκέψη 48), σχετικά με την ερμηνεία του άρθρου 16 του κανονισμού (ΕΚ) 805/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις (ΕΕ 2004, L 143, σ. 15), σε συνδυασμό με την αιτιολογική σκέψη 12 αυτού, από την οποία προκύπτει η υποχρέωση δέουσας ενημέρωσης του οφειλέτη για την αξίωση ώστε να είναι σε θέση να *προετοιμάσει την υπεράσπισή του*.

⁴³ Ο J., Sladič, «Evropska izterjava in zavarovanje terjatev s prikazom postopka v Sloveniji in Avstriji», *Pravosodni bilten*, 40 (2019), τόμος 3, σ. 27 και 28, εκφράζει επίσης αμφιβολίες όσον αφορά τη συμβατότητα με το δίκαιο της Ένωσης της οκταήμερης προθεσμίας που προβλέπεται από τη σλοβενική νομοθεσία παραπέμποντας ακριβώς στις ομοιότητες με την πολωνική νομοθεσία η οποία αποτέλεσε αντικείμενο της υπόθεσης Profi Credit Polska.

επίμαχες στην υπόθεση της κύριας δίκης. Ως εκ τούτου, εκτιμώ ότι δεν πρέπει να αναγνωριστεί και να εκτελεστεί διαταγή πληρωμής εκδοθείσα υπό τις περιστάσεις αυτές, δυνάμει του άρθρου 45, παράγραφος 1, στοιχείο β', και του άρθρου 46 του κανονισμού 1215/2012, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη.

3. Απάντηση στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα

93. Για τους λόγους που προεκτέθηκαν, προτείνω να δοθεί στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα η απάντηση ότι το άρθρο 45, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 46 του κανονισμού 1215/2012, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη, έχουν την έννοια ότι δεν πρέπει να αναγνωρίζεται και να εκτελείται απόφαση η οποία δεν εκδόθηκε στο πλαίσιο κατ' αντιμωλίαν διαδικασίας, όταν το μέσο ένδικης προστασίας κατά της απόφασης πρέπει να ασκηθεί σε γλώσσα διαφορετική από την επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους στο οποίο διαμένει ο εναγόμενος ή, εάν υπάρχουν πλείονες επίσημες γλώσσες στο εν λόγω κράτος μέλος, διαφορετική από την επίσημη ή μία από τις επίσημες γλώσσες του τόπου κατοικίας του, και όταν, κατά το δίκαιο του κράτους μέλους έκδοσης της απόφασης, η μη ανανεώσιμη προθεσμία για την άσκηση του μέσου ένδικης προστασίας έχει διάρκεια μόνον οκτώ ημερολογιακών ημερών.

Δ. Επί του τρίτου προδικαστικού ερωτήματος

94. Με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί αν το άρθρο 18, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι αντιβαίνει σε αυτό νομοθεσία κράτους μέλους κατά την οποία η ανακοπή κατά διαταγής εκτέλεσης πρέπει να είναι αιτιολογημένη και να ασκηθεί εντός προθεσμίας οκτώ ημερών, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι ο παραλήπτης της εν λόγω διαταγής είναι εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος και ότι η εν λόγω διαταγή δεν έχει συνταχθεί ούτε στην επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους παραλαβής ούτε σε γλώσσα την οποία κατανοεί ο παραλήπτης.

95. Όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 18 ΣΛΕΕ, υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, η διάταξη αυτή μπορεί να εφαρμοστεί αυτοτελώς μόνο σε καταστάσεις διεπόμενες από το δίκαιο της Ένωσης για τις οποίες η Συνθήκη ΛΕΕ δεν προβλέπει ειδικούς κανόνες απαγόρευσης των διακρίσεων⁴⁴.

96. Δυνάμει του άρθρου 18 ΣΛΕΕ, απαγορεύεται κάθε διάκριση λόγω ιθαγενείας και η απαγόρευση αυτή καλύπτει διάφορες μορφές έμμεσης διάκρισης, όπως, για παράδειγμα, τις διακρίσεις μέσω ειδικών γλωσσικών καθεστώτων⁴⁵. Συναφώς, όσον αφορά τον κανονισμό 1393/2007, επισημαίνεται ότι το άρθρο 8 αυτού αναφέρεται συγκεκριμένα στην απαγόρευση διάκρισης λόγω της γλώσσας των διαδίκων και, επομένως, δεν συντρέχει λόγος αυτοτελούς ερμηνείας του άρθρου 18, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

97. Όσον αφορά τον κανονισμό 1215/2012, διαπιστώνεται ότι, σε υπόθεση που αφορούσε το ζήτημα του αν μπορούσε να εντοπισθεί ενδεχόμενη δυσμενής διάκριση βάσει του εν λόγω άρθρου στις ιδιαιτερότητες της κροατικής νομοθεσίας περί διαταγών εκτέλεσης τις οποίες εκδίδουν συμβολαιογράφοι στην Κροατία βάσει εγγράφου που αποτελεί πλήρη απόδειξη,

⁴⁴ Αποφάσεις της 26ης Ιανουαρίου 1993, Werner (C-112/91, EU:C:1993:27, σκέψη 19), της 10ης Φεβρουαρίου 2011, Missionswerk Werner Heukelbach (C-25/10, EU:C:2011:65, σκέψη 18), της 18ης Ιουλίου 2017, Erzberger (C-566/15, EU:C:2017:562, σκέψη 25), και της 29ης Οκτωβρίου 2015, Nagy (C-583/14, EU:C:2015:737, σκέψη 24).

⁴⁵ Αποφάσεις της 24ης Νοεμβρίου 1998, Bickel και Franz (C-274/96, EU:C:1998:563, σκέψη 31), και της 27ης Μαρτίου 2014, Grauel Ruffer (C-322/13, EU:C:2014:189, σκέψη 27).

διαταγών οι οποίες δεν μπορούσαν ούτε να αναγνωριστούν ούτε να εκτελεστούν σε άλλο κράτος μέλος βάσει του εν λόγω κανονισμού, το Δικαστήριο ερμήνευσε αυτοτελώς το άρθρο 18 ΣΛΕΕ, ελλείψει άλλων ειδικών διατάξεων περί απαγόρευσης των διακρίσεων στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού⁴⁶.

98. Το άρθρο 18 ΣΛΕΕ θεσπίζει την αρχή της ίσης μεταχείρισης και στοχεύει στην εξάλειψη όλων των μέτρων που επιβάλλουν σε υπήκοο άλλου κράτους μέλους διαφορετική μεταχείριση η οποία τον περιάγει σε δυσμενέστερη πραγματική ή νομική κατάσταση από εκείνη των ημεδαπών. Επομένως, το εν λόγω άρθρο επιδιώκει να αποσοβήσει, στον τομέα του δικαίου της Ένωσης, τη διαφορετική μεταχείριση συγκρίσιμων καταστάσεων, καθώς και την ίδια μεταχείριση διαφορετικών καταστάσεων.

99. Εν προκειμένω, η ενάγουσα, εκπροσωπούμενη από τους εναγομένους, αποφάσισε να μη ασκήσει το δικαίωμα άρνησης της κοινοποίησης ή της επίδοσης, που προβλέπεται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1393/2007⁴⁷. Επομένως, έθεσε τον εαυτό της στην ίδια κατάσταση με εκείνη στην οποία βρίσκονται οι Σλοβένοι υπήκοοι, όσον αφορά την προθεσμία άσκησης ανακοπής κατά διαταγής εκτέλεσης. Εξάλλου, η Σλοβενική Κυβέρνηση επέστησε επίσης την προσοχή στο ζήτημα αυτό με τις γραπτές παρατηρήσεις της. Ως εκ τούτου, η σλοβενική νομοθεσία δεν θεσπίζει διαφορετική μεταχείριση βάσει του κριτηρίου της ιθαγένειας.

100. Στο μέτρο που, πρώτον, στην υπό κρίση υπόθεση έχουν εφαρμογή ειδικοί κανόνες απαγόρευσης των διακρίσεων και, δεύτερον, ο παραλήπτης της δικαστικής πράξης παραιτήθηκε οικειοθελώς από τη διαφορετική μεταχείριση σε σχέση με τους Σλοβένους υπηκόους που βρίσκονται στην ίδια κατάσταση, θεωρώ ότι το άρθρο 18 ΣΛΕΕ δεν έχει εφαρμογή. Επομένως, η ερμηνεία της εν λόγω διάταξης δεν είναι αναγκαία για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης. Εντούτοις, εκτιμώ ότι είναι σκόπιμο να επισημανθεί σαφώς το ζήτημα αυτό στο αιτούν δικαστήριο, για λόγους σαφήνειας και καλύτερης κατανόησης των απαντήσεων που θα δώσει το Δικαστήριο στα υποβληθέντα προδικαστικά ερωτήματα.

101. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα προσήκει η απάντηση ότι το άρθρο 18 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι δεν έχει εφαρμογή σε περίπτωση στην οποία ο παραλήπτης δικαστικής πράξης παραιτήθηκε από την άσκηση του δικαιώματος άρνησης της κοινοποίησης ή της επίδοσης της εν λόγω πράξης βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1393/2007.

VI. Πρόταση

102. Υπό το πρίσμα των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει στα προδικαστικά ερωτήματα που υπέβαλε το Bezirksgericht Bleiburg (ειρηνοδικείο Bleiburg, Αυστρία) ως εξής:

1) Το άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 3, του κανονισμού (ΕΚ) 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις («επίδοση ή κοινοποίηση πράξεων») και κατάργησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1348/2000 του Συμβουλίου, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει την έννοια ότι δεν αντιβαίνει σε αυτό εθνική

⁴⁶ Απόφαση της 7ης Μαΐου 2020, Parking και Interplastics (C-267/19 και C-323/19, EU:C:2020:351, σκέψη 45).

⁴⁷ Βλ. σημείο 56 των παρούσων προτάσεων.

ρύθμιση του δικαίου του κράτους έκδοσης της διαταγής εκτέλεσης κατά την οποία η προθεσμία άσκησης μέσου ένδικης προστασίας κατά της απόφασης που ενσωματώνεται σε δικαστική πράξη επιδοθείσα ή κοινοποιηθείσα σύμφωνα με τον κανονισμό 1393/2007 εκκινεί από την επίδοση ή την κοινοποίηση της εν λόγω πράξης και όχι μόνον αφού παρέλθει η προθεσμία μίας εβδομάδας που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του εν λόγω άρθρου για την άρνηση παραλαβής της εν λόγω πράξης.

- 2) Το άρθρο 45, παράγραφος 1, στοιχείο β', και το άρθρο 46 του κανονισμού (ΕΕ) 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, σε συνδυασμό με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, έχουν την έννοια ότι δεν πρέπει να αναγνωρίζεται και να εκτελείται απόφαση η οποία δεν εκδόθηκε στο πλαίσιο κατ' αντιμωλίαν διαδικασίας, όταν το μέσο ένδικης προστασίας κατά της απόφασης πρέπει να ασκηθεί σε γλώσσα διαφορετική από την επίσημη γλώσσα του κράτους μέλους στο οποίο διαμένει ο εναγόμενος ή, εάν υπάρχουν πλείονες επίσημες γλώσσες στο εν λόγω κράτος μέλος, διαφορετική από την επίσημη ή μία από τις επίσημες γλώσσες του τόπου κατοικίας του, και όταν, κατά το δίκαιο του κράτους μέλους έκδοσης της απόφασης, η μη ανανεώσιμη προθεσμία για την άσκηση του μέσου ένδικης προστασίας έχει διάρκεια μόνον οκτώ ημερολογιακών ημερών.
- 3) Το άρθρο 18 ΣΛΕΕ έχει την έννοια ότι δεν έχει εφαρμογή σε περίπτωση στην οποία ο παραλήπτης δικαστικής πράξης παραιτήθηκε από την άσκηση του δικαιώματος άρνησης της κοινοποίησης ή της επίδοσης της εν λόγω πράξης βάσει του άρθρου 8, παράγραφος 1, του κανονισμού 1393/2007.